

TÜRI VALLA 2021. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

Vallavanema pöördumine	5
1. Ülevaade.....	6
1.1. Olukorra kirjeldus	6
1.2. Majanduslik ülevaade, prognoosid.....	6
1.3. Eelarve lühiülevaade, koostamine, sisu.....	8
1.4. Eelarve osad	8
2. Põhitegevuse tulud	9
2.1. Põhitegevuse tulude liigendus	9
2.2. Maksutulud.....	10
2.2.1. Üksikisiku tulumaks (FIT)	10
2.2.2. Maamaks	12
2.3. Kaupade ja teenuste müük.....	13
2.3.1. Riigilõiv.....	13
2.3.2. Tulud haridusalasest tegevusest	14
2.3.3. Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	18
2.3.4. Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	18
2.3.5. Tulud sotsiaalsuhtlusalasest tegevusest	19
2.3.6. Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	19
2.3.7. Tulud üldvalitsemisest.....	19
2.3.8. Laekumised transpordi- ja sidealasest majandustegevusest.....	19
2.3.9. Üür ja rent.....	19
2.4. Saadud tegevustoetused.....	20
2.4.1. Kohaliku omavalitsuse toetusfond	20
2.4.2. Kohaliku omavalitsuse tasandusfond	21
2.5. Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	21
2.6. Muud tegevustulud.....	21
3. Investeermistegevus	22
3.1. Investeermistulud	22

3.2.	Investeeringiskulud	22
4.	Finantseerimistegevus	23
5.	Likviidsete varade muutus	24
6.	Põhitegevuse kulud	24
6.1.	Üldised valitsussektori teenused	26
	01111 Türi Vallavolikogu	26
	01112 Türi Vallavalitsus	27
	01114 Reservfond	27
	01330 Muud üldised teenused.....	27
	01600 Muud üldised valitsussektori teenused.....	27
	01700 Valitsussektori võla teenindamine.....	28
	01800 Üldisloomuga ülekanded valitsussektoris	28
6.2.	Avalik kord ja julgeolek.....	28
	03200 Päästeteenused.....	28
	03600 Muu avalik kord ja julgeolek	28
6.3.	Majandus	28
	04120 Üldine tööjõupoliitika (ettevõtluse arengu toetamine).....	29
	04210 Põllumajandus, sh maakorraldus	29
	04510 Maanteetransport.....	29
	04730 Turism	29
	04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid.....	29
	04900 Muu majandus	29
6.4.	Keskkonnakaitse.....	30
	05100 Jäätmekäitlus	30
	05101 Avalike alade puhastus.....	30
	05200 Heitveekäitlus.....	30
	05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	30
6.5.	Elamu- ja kommunaalmajandus	31
	06100 Elamumajanduse arendamine.....	31
	06300 Veevarustus	31
	06400 Tänavavalgustus.....	32
	06605 Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	32
6.6.	Tervishoid	33
	07210 Üldmeditsiiniteenused.....	33
	07310 Üldhaigla teenused	33
	07600 Muu tervishoid	33
6.7.	Vabaaeg, kultuur ja religioon	34

08102 Sport	34
08107 Noorsootöö ja noortekeskused	35
08109 Vabaaja üritused.....	35
08201 Raamatukogud.....	35
08202 Rahvakultuur	36
08203 Muuseumid.....	36
08207 Muinsuskaitse.....	36
08300 Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused.....	36
08600 Muu vabaaeg, kultuur, sport.....	37
6.8. Haridus	37
09110 Alusharidus	38
0911001 Osalus teiste omavalitsuste lasteaedade kuludes.....	39
0911002 Retla – Kabala Kool	39
0911003 Käru Põhikool, lasteaia rühm	39
0911005 Väätsa Lasteaed Paikäpp.....	39
0911009 Türi Lasteaed.....	40
09212 Põhikoolid	40
0921201 Osalus teiste omavalitsuste põhikoolide kuludes	41
0921202 Laupa Põhikool	42
0921203 Retla – Kabala Kool	42
0921204 Türi Põhikool.....	42
0921205 Türi Kevade Kool.....	42
0921206 Käru Põhikool	43
0921207 Väätsa Põhikool.....	43
09213 Gümnaasiumid	43
0921301 Türi Ühisgümnaasium	43
0921302 Osalus teiste omavalitsuste gümnaasiumide kuludes	44
09510 Huviharidus	44
0951001 Osalemine huvihariduse kuludes.....	44
0951002 Türi Muusikakool.....	45
09600 Õpilasveo eriliinid	45
09601 Koolitoit	45
09602 Öömaja	46
09800 Muu haridus	46
6.9. Sotsiaalne kaitse	46
10120 Puuetega inimeste hoolekandeadasutused.....	47
1012001 Türi Päevakeskus.....	47

10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	47
10200 Eakate sotsiaalhoolekandenasutused.....	48
1020001 AS Kärü Hooldusravi Keskus	48
1020002 Väätsa eakate kodu.....	48
1020003 Osalemine sotsiaalhoolekande asutustes	48
10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse	48
10400 Asendus- ja järelhooldus	49
10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.....	49
10600 Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	49
10701 Riiklik toimetulekutoetus	49
10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse.....	49
10900 Muu sotsiaalne kaitse	50
7. Finantsnäitajad	50
7.1. Põhitegevuse tulem	50
7.2. Eelarve tasakaal.....	50
7.3. Netovõlakooormuse arvutused.....	50
8. Võrdlus eelarvestrateegiaga	50
9. Lisad.....	51
9.1. Türi valla kohustuste tagasimaksed aastate ja laenude lõikes	51
9.2. Allasutuste omatulud.....	52

Vallavanema pöördumine

Türi valla 2021. aasta eelarve keskendub Türi valla kõigi eluvaldkondade sisuliste edasiarenduste toetamisele, jätkusuutlikule majandamisele ning plaanitud investeeringute elluviimisele. Türi valla avalike teenuste kvaliteet on kõrge ning soovime seda kvaliteeti hoida ja edendada. Eelarve koostamisel on asutuste ning tegevusalade kulud prognoositud lähtuvalt eelarvete täitmisest ning 2021. aastal teadaolevatest vajadustest ning muutustest. Kuna eelarvestrateegia näeb ette püsikulude kasvu pidurdumise, siis jätkame eelmisel aastal alustatud tegevusega ja püüame meie asutuste palgasüsteemid kujundada motiveerivateks ja läbipaistvateks ning samas valla raha säästlikult kasutada.

Türi valla haridusvõrk ning meie põhimõtted paindliku, perekonna ning lapse vajadusi arvestava haridusteenuse pakkumisel nõuavad jätkuvalt olulist panust vallaeelarvest. Pakume kodulähedast haridust ning tugispetsialistide abi kõigis meie haridusasutustes, toetades iga kooli ja lasteaia omanäolisust ning valitud suundasid ning seetõttu on hariduskulude osakaal eelarves jätkuvalt kõige suurema osakaaluga.

Eelarvest toetame jätkuvalt ka kohalikku omaalgatust, et koostöös seltsidega pakkuda inimestele võimalust huvitegevuseks ja vaba aja veetmiseks, eakate ja noorte ühistevgevuseks ning osalemiseks erinevates ettevõtmistes. Koostöö valla asutuste ja vabaühenduste vahel on tihe ning soovime seda veelgi süvendada, kasutada enam ühiselt nii vahendeid kui ka pakkuda ühiskoolitusi.

2021. aastal on kavas rekonstrueerida Väätsa kogukonnakeskuse hoone ning kolida sinna ka Väätsa noortetoa ja raamatukogu tegevus. Türi endise aiamajandusgümnaasiumi hoone (Hariduse 3) rekonstrueerimise järgselt saavad senisest paremad tingimused elanike teenindamiseks Türi Raamatukogu ja Türi Vallavalitsus. Türi Ühisgümnaasiumi hoone vabades ruumides asub tegutsema Türi Noortekeskuse eestvedamisel loomemaja, mis pakub huvitegevuse võimalusi nii lastele, noortele kui täiskasvanutele. Jätkuvalt püüame kaasata lisavahendeid investeeringuteks ja teenuste kvaliteedi tõstmiseks nii riigieelarve kui ka fondide kaudu.

Teede ja tänavate rekonstrueerimistöid tehakse kokku 500 000 euro eest, see ei ole kaugeltki piisav, kuid kahjuks eelarve struktuurne jaotus suuremaid kulutusi teha ei luba. Teede ja tänavate jaoks vajaliku iga-aastase raha leidmiseks tuleb Türi valla eelarves edaspidi teha muudatusi ning loobuda valla tulubaasi arvestades üle jõu käivatest kuludest.

Toetame vallaeelarvest jätkuvalt hajaasustuse programmi abil peredele vajalike investeeringute tegemist. Jätkuvad mitmed projektid sotsiaalteenuste ning laste ja perede heaolu tagamiseks tehtava ennetustöö arendamiseks, samuti peredele ja erivajadustega inimestele teenuste pakkumiseks.

Türi vald jätkab 2021. aastal eelmisel aastal edukalt uusi vallaelanikke toonud toetusmeedet noortele peredele kodu soetamiseks, et soodustada siinsete noorte jäämist koduvalda ning kutsuda valda uusi elanikke.

Türi valla 2021. aasta eelarve on koostatud säästlikult, võimaldab vallaelanikele vajalike kvaliteetsete teenuste pakkumist ning aitab kaasa valla arengukavas toodud eesmärkide saavutamisele.

1. Ülevaade

1.1. Olukorra kirjeldus

Rahandusministeeriumi majandusprognoosi põhistsenaariumi kohaselt Eesti SKP 2020. aastal kahaneb 5,5% ja kasvab 2021. aastal 4,5%, jäädes sellega 2021. aasta lõpul alla 2019. aasta lõpu tasemele umbes 1 protsendipunkti võrra. Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga hinnangul tabab järsk majanduslangus 2020. aastal kõiki maailma arenenud riike. Seejuures kahaneb EL-i majandus praeguste prognooside kohaselt umbes 8% ega jõua veel 2021. aasta lõpuks 2019. aasta tasemele. Eestil on seni läinud oodatust mõnevõrra paremini, 2020. aasta teises kvartalis langes meie majandus aastatagusega võrreldes viiruse levikust tingitud liikumis- ja reisipiirangute tõttu 6,9%. Majanduse käekäik riigiti sõltub eelkõige sellest, millised olid piirangud majandustegevusele viiruse kiire leviku perioodil kevadsuvel ning kuidas rakendatakse piiranguid edaspidi, kuni nakkusohu kontrolli alla saamiseni.

2021. aastal väheneb hõive veelgi, keskmise palga kasv peatub ning töötus tõuseb aastakeskmisena 8%ni. Sissetulekute kasv jääb 2021. aastal ilmselt marginaalseks, kuna pole ette näha ei palgatulu ega pensionide olulist suurenemist.

1.2. Majanduslik ülevaade, prognoosid

Türi vald on üks kolmest omavalitsusest Järva maakonnas asudes maakonna edelaosas. Praegune Türi vald alustas uue avalik-õigusliku juriidilise isikuna tegevust 22. oktoobril 2017, mil haldusreformi tulemusena ühinesid Türi vald, Väätsa vald ja Kärü vald.

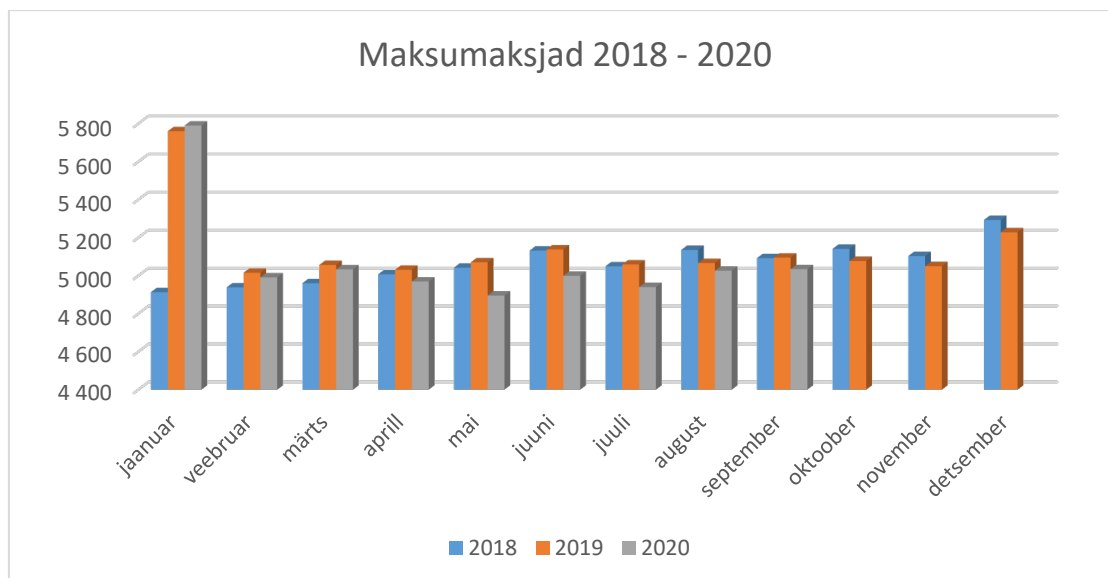
Enne 22. oktoobrit 2017 eksisteerinud Türi vald oli 23. oktoobril 2006 ühinenud nelja omavalitsusüksuse, s.o Türi linna, Türi valla, Oisu valla ja Kabala valla õigusjärglane. Türi valda ümbritsevad Kehtna ja Rapla vallad (Rapla maakond), Põhja-Pärnumaa vald (Pärnu maakond), Põhja-Sakala vald (Viljandi maakond), Kose vald (Harju maakond) ning Järva vald ja Paide linn (Järva maakond).

Valda läbivad mitu suurt maanteed (Pärnu – Rakvere - Sõmeru, Tallinna – Rapla – Türi - Viljandi, Tallinna – Imavere - Viljandi) ning Tallinna – Viljandi raudtee. Vallas on viis raudteejaama – Türi linnas, Kärü alevikus, Taikse külas, Kärevere külas ja Ollepal külas. Türi valda läbib üleeuroopalise jalgrattatee võrgustikku kuuluv jalgrattatee nr 2 (Pärnu – Tallinna sadam) ning *Greenway* turismitee.

Türi valla pindala on kokku 1008,72 ruutkilomeetrit. Türi vallas on 1 linn, 4 alevikku ja 53 küla, kus elas 01.01.2020 seisuga 10 769 elanikku ning 01.01.2021 seisuga 10 xxx elanikku. Aastaga on elanike arv vähenenud xxx inimese võrra.

2020. aasta septembri seisuga oli maksumaksjate arv 5034 inimest. Võrreldes 2019. aasta sama aja seisuga on maksumaksjate arv vähenenud 61 inimese võrra.

Joonis 1 Maksumaksjate arv Türi vallas 2018 – 2020

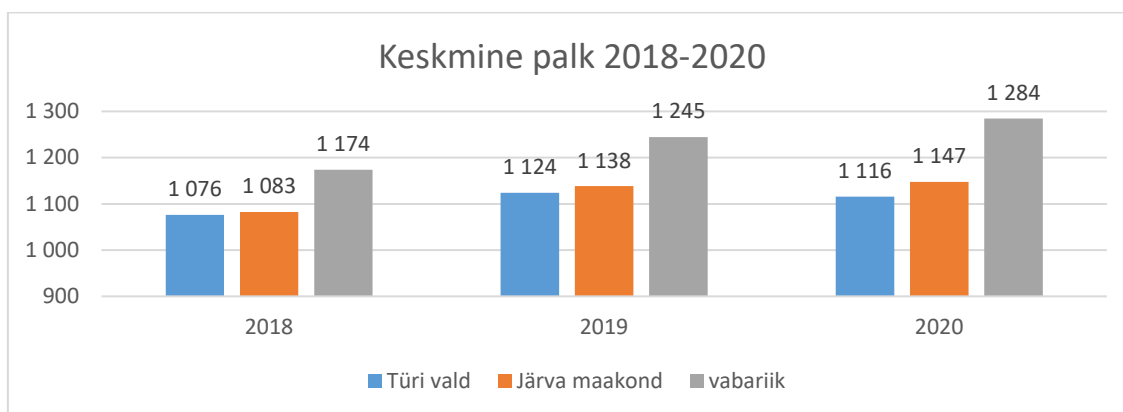
Tabel 1 Maksumaksjad 2018 – 2020

aasta	jaanuar	veeb- ruar	märts	aprill	mai	juuni	juuli	august	septem- ber	oktoob- er	novem- ber	detsem- ber
2018	4 913	4 938	4 960	5 007	5 042	5 132	5 049	5 135	5 092	5 141	5 103	5 293
2019	5 760	5 015	5 056	5 031	5 070	5 138	5 059	5 066	5 095	5 077	5 050	5 228
2020	5 790	4 991	5 033	4 969	4 895	4 999	4 940	5 026	5 034			

Allikas: Rahandusministeerium

Joonisel 2 on keskmised palgad Järva maakonnas ja Eesti Vabariigis aastatel 2018 – 2020. Aluseks on võetud füüsilistele isikutele TSD- järgsed väljamaksed.

Joonis 2 Keskmised palgad maakonnas ja vabariigis aastatel 2018 -2020*

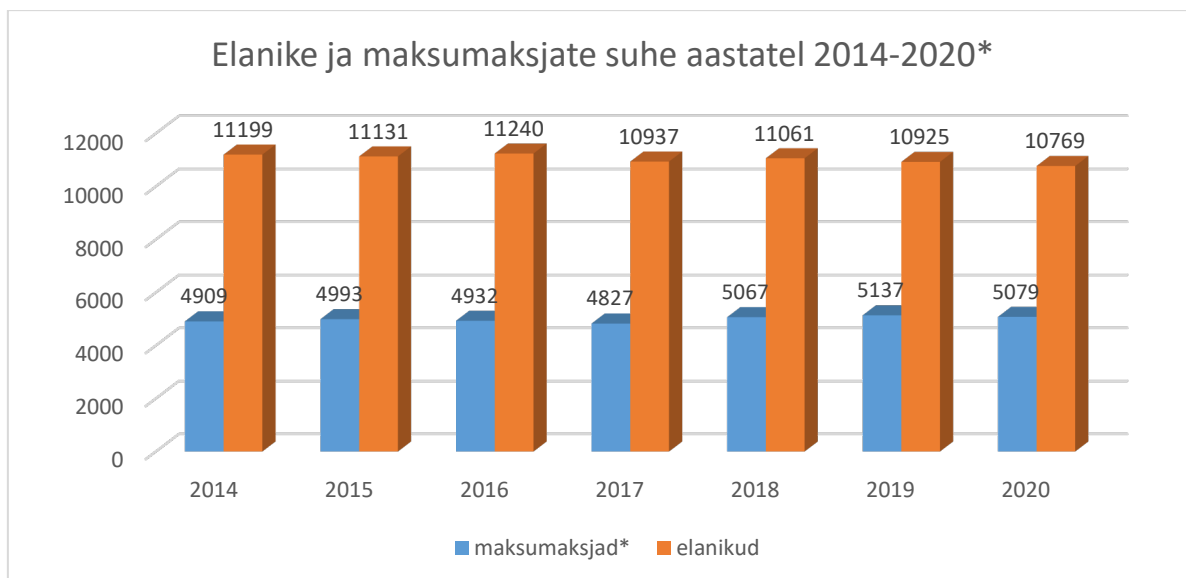

*2020. aasta andmed on 9 kuu kohta

Allikas: Rahandusministeerium

Kui vaadata aastatel 2014 – 2020 maksumaksjate ja elanike suhet Türi vallas (elanike arv 01.01. seisuga, maksumaksjate arv aasta keskmine, va 2020 – 9 kuu keskmine), siis 2020 *versus* 2019 on maksumaksjate arv vähenenud 58 inimest, samal ajal kui elanikke on vähenenud 156 inimest. Oma jälje on jätnud kindlasti maksumaksjate arvule COVID-19.

Joonis 3 Elanike ja maksumaksjate suhe aastatel 2014 – 2020

Allikas: Statistika andmebaas
Rahandusministeerium

1.3. Eelarve lühiülevaade, koostamine, sisu

Alates 2018. aastast koostatakse eelarvet Türi vallas tekkepõhisena, st eelarve tulud ja kulud kajastuvad majandustehingute tegemise hetkel, mitte siis, kui raha laekub või tehakse väljamaksed. Eelarves ei ole arvestatud tegevusalade all mitterahalist mõju nagu näiteks amortisatsioon ning müüdava põhivara jääkväärtuse mahakandmise kulud.

2021. aasta eelarve koostamise ettevalmistustööd algasid veebruaris 2020, kui koostati omavalitsuse arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2021-2025. Kuid seoses eriolukorraga alates 17. märtsist 2020 muutus kogu olukord.

14. aprillil 2020, kui vallavalitsus andis välja korralduse nr 128, algasid ettevalmistustööd eelarve materjalide koostamiseks.

2. septembriks 2020 sisestasid kõik tegevusalade vastutajad oma eelarve soovid eelarve haldamise programmi FRED. Vallavalitsuse rahandusosakond kontrollis materjalid ning koostas koondi. Peale koondi valmimist algasid läbirääkimised alaeelarvete eest vastutajatega, et vaadata üle arenguvajadustest lähtuvad muudatused ja saada esialgne eelarve eelnõu tasakaalu.

Eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks. Eelarveaasta algab 01.01.2021 ja lõpeb 31.12.2021.

Seletuskirjas on toodud võrdlustabelites andmed 2019. aasta täitmine, 2020. aasta algne eelarve, 2020. aasta lõplik eelarve, 2020. aasta tekkepõhine eelarve täitmine (seisuga 04. detsember 2020) ning 2021. aasta eelnõu.

Eelarves on arvestatud toetus- ja tasandusfondiga, mis on esialgne ja oletuslik, kuid eelarve vastuvõtmise hetkeks on kindlasti need numbrid täpsustunud.

1.4. Eelarve osad

Eelarve osad on vastavuses kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse (KOFs) sätetega. Eelarve koosneb viiest osast:

- põhitegevuse tulud;

- põhitegevuse kulud;
- investeerimistegevus;
- finantseerimistegevus;
- likviidsete varade muutus.

Eelarve osad kajastatakse klassifikaatori järgi. Iga tulu- ja kululiigil on oma tähis. Tähistuse aluseks on riigi poolt kasutusel olev klassifikaator. Klassifikaatori järgi algab numeratsioon kahekohalise numbriga. Iga tulu, kulu liik liigub detailsema jaotuse suunas ja vastavalt sellele lisandub ka numbreid tähistuses.

Eelarve täitmises on kasutusel lisaks veel dimensioone, mida ei eelarvestata kõige madalamale tasemele, kuid seda jälgitakse täitmises (näiteks Türi Kultuurikeskuse eelarve on volikogus kinnitatud ühe reaga tegevusalale 0820201, kuid täitmises peame eraldi arvestust majade kaupa – Oisu, Kabala, Väätsa ja Kärü, mis on tähistatud siis vastava subjektiga).

2. Põhitegevuse tulud

2.1. Põhitegevuse tulude liigendus

Eelarve põhitegevuse tulud jagunevad klassifikaatori järgi vastavalt tulu liigi alajaotusele ja detailsusele. Tegevustulud klassifitseeritakse tähisega 3:

3- Tegevustulud

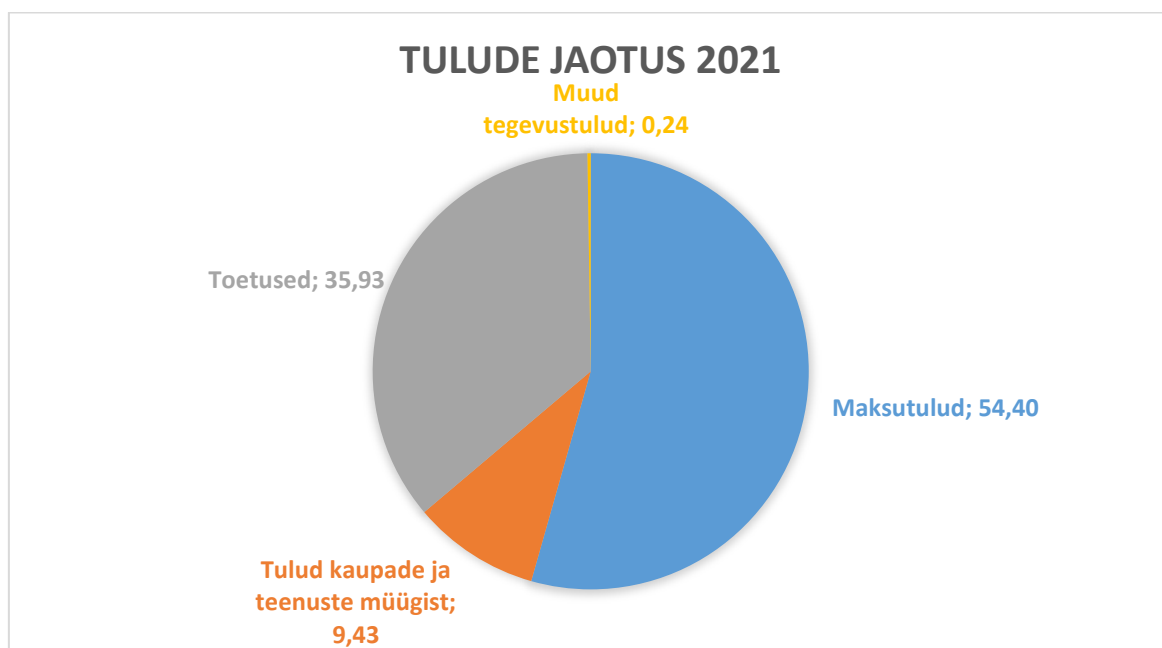
30 – maksutulud

3000 – füüsilise isiku tulumaks

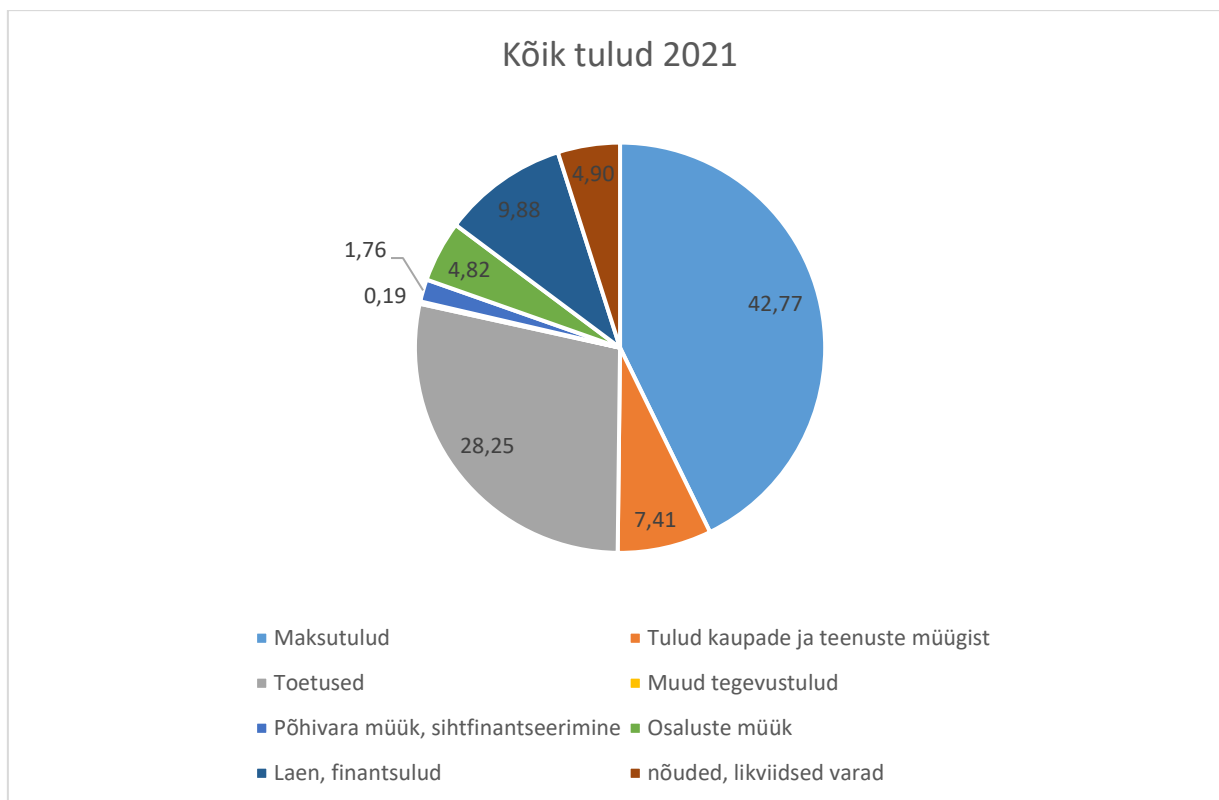
3030 – maamaks jne.

Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve on iseseisev ehk kohalik omavalitsus otsustab ise eelarve koostamise üle. Peamisteks eelarve tuludeks on Türi vallas füüsilise isiku tulumaks ja toetused riigieelarvest.

Joonis 4 Tulude jaotus 2021. aastal

Joonis 5 Tulude jaotus 2021. aastal koos laenu ja investeeringute toetusega

2.2. Maksutulud

Maks on seadusega või seaduse alusel valla- või linnavolikogu määrusega riigi- või kohaliku omavalitsuse avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks või selleks vajaliku tulu saamiseks maksumaksjale pandud ühekordne või perioodiline rahaline kohustus, mis kuulub täitmisele seaduse või määrusega ettenähtud korras, suuruses ja tähtaegadel ning mille puhul puudub otsene vastutasu maksumaksja jaoks.

Maksud jagunevad riiklikeks ja kohalikeks maksudeks, kuid eelarve struktuuris eraldi vastavat liigendust ei kasutata. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks (edaspidi FIT) ja maamaks. Maksude laekumist reguleerib maksukorralduse seadus.

Kohalikud maksud vastavalt kohalike maksude seadusele on:

- 1) reklaamimaks;
- 2) teede ja tänavate sulgemise maks;
- 3) mootorsõidukimaks;
- 4) loomapidamismaks;
- 5) lõbustusmaks;
- 6) parkimistasu.

Türi vallas ei ole kehtestatud ühtegi kohalikku maksu.

2.2.1. Üksikisiku tulumaks (FIT)

FIT laekumist reguleerivad tulumaksuseadus ja FIT kohalikele omavalitsustele eraldamise kord. FIT laekumist mõjutab vallas maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Valla maksumaksja on kodanik, kes on registreeritud valla elanike registrisse. Maksumaksja elukohana kalendriaastal käsitletakse maksuhalduri (Maksu- ja Tolliameti) peetavasse maksukohuslase registrisse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga kantud elukohta.

Residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust laekub kohalikule omavalitsusele 2021. aastal 11,96% (sama oli 2020. aastal, 2019. aastal oli see protsent 11,93).

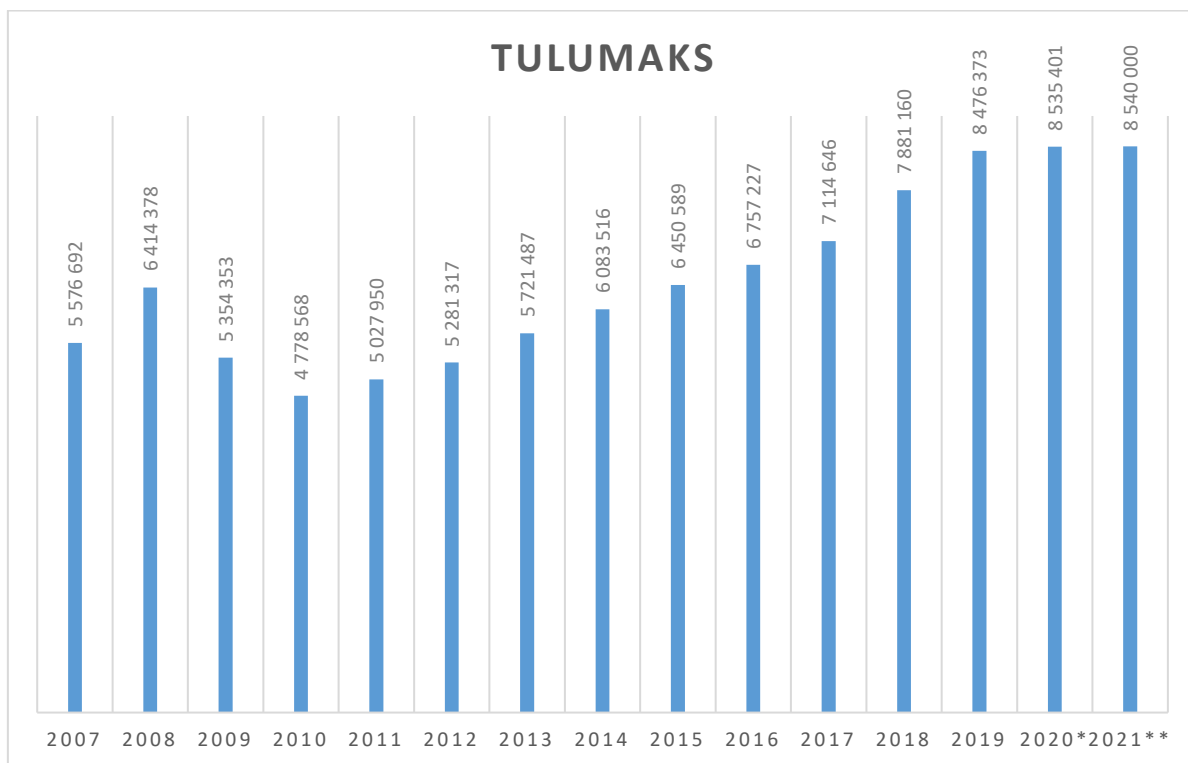
Tabel 1 FIT laekumine aastatel 2007 – 2019, 2020 eelarve, 2021 prognoos

aasta	FIT	kasv %
2007	5 576 692	-
2008	6 414 378	15,02
2009	5 354 353	-16,53
2010	4 778 568	-10,75
2011	5 027 950	5,22
2012	5 281 317	5,04
2013	5 721 487	8,33
2014	6 083 516	6,33
2015	6 450 589	6,03
2016	6 757 227	4,75
2017	7 114 646	5,29
2018	7 881 160	10,77
2019	8 476 373	7,55
2020*	8 535 401	0,70
2021**	8 540 000	0,05

* eelarves

**eelnõus

Joonis 6 FIT laekumine 2007 – 2019, 2020 eelarve, 2021 prognoos

2.2.2. Maamaks

Maamaks on riiklik maks, mille maksuhaldur on Maksu- ja Tolliamet. Maamaks arvutatakse kohalikust omavalitsusest saadavate andmete põhjal ning laekunud maamaks kantakse maa asukoha kohalikule omavalitsuse üksusele üle vähemalt 1 kord kuus.

Maamaksu maksab maa omanik. Maa koormamisel hoonestusõiguse või kasutusvaldusega maksab maamaksu hoonestaja või kasutusvaldaja. Jätkuvalt riigi omandis oleva maa eest maksab maamaksu riik. Munitsipaalomandis oleva maa eest maamaksu ei maksta.

Maamaks arvutatakse maa maksustamishinna ja kohaliku omavalitsuse määratava maamaksumäära alusel.

Maa maksustamishind arvutatakse maa korralise hindamise tulemuste alusel. Viimane maa korraline hindamine toimus Eestis 2001. aastal.

Türi Vallavolikogu kehtestas 29. märtsi 2018 määrusega nr 15 „Maamaksumäärad Türi vallas“ järgmised maamaksumäärad (kehtivad alates 01.01.2019):

- ✓ Türi valla haldusterritooriumil asuva maa, välja arvatud põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva maa ja loodusliku rohumaa maksumäär on 2,5% maa maksustamishinnast aastas.
- ✓ Türi valla haldusterritooriumil asuva põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maksumäär on 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Türi Vallavolikogu on 29. märtsi 2018 määrusega nr 16 „Maamaksust täiendava vabastamise ulatus ja kord“ on kehtestatud maamaksuvabastus okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse mõistes represseeritu ja represseerituga võrdsustatud isikule tema kasutuses oleva Türi vallas asuva elamumaa või maatulundusmaa õuemaa kõlviku selles osas, mille osas ei kohaldu talle seadusega kehtestatud muu maamaksuvabastus või -soodustus. Muid täiendavaid maamaksuvabastusi või -soodustusi Türi vallas ei ole.

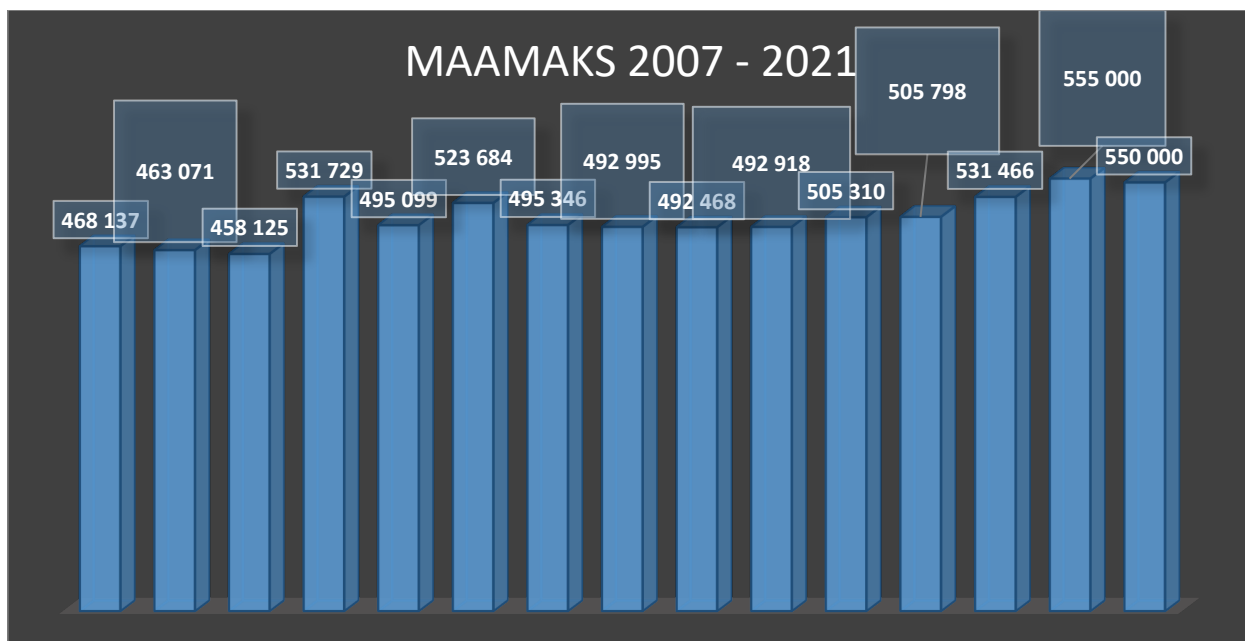
Tabel 2 Maamaksu laekumine aastatel 2007 – 2019, eelarve 2020, 2021 prognoos

aasta	maamaks	kasv %
2007	468 137	-
2008	463 071	-1,08
2009	458 125	-1,07
2010	531 729	16,07
2011	495 099	-6,89
2012	523 684	5,77
2013	495 346	-5,41
2014	492 995	-0,47
2015	492 468	-0,11
2016	492 918	0,09
2017	505 310	2,51
2018	505 798	0,10
2019	531 466	5,07
2020*	555 000	4,43
2021**	550 000	-0,90

* eelarves

**eelarve eelnõus

Joonis 7 Maamaksu laekumine aastatel 2007 – 2019, eelarve 2020, 2021 prognoos

2.3. Kaupade ja teenuste müük

Türi valla 2020. aasta asutuste omatulu kavandatakse 1 575 336 eurot.

Siin kajastatakse kõikide hallatavate asutuste ning vallavalitsuse kui ametiasutuse niinimetatud omatulud – riigilõiv, tulud alusharidusteenuse, üldharidusteenuse ja huvikooliteenuse eest teistelt omavalitsustelt, huvikooliteenuse (muusikakool) lastevanemate tasu, lasteaedade toiduraha ja osalustasu summad, mida tasuvad lapsevanemad, hallatavate asutuste töötajate toitlustamine. Siin kajastuvad valla üüritulud (nii munitsipaal- kui ka sotsiaalkorterid), hooldekodu kohatasud, tulud kultuuri, spordi- ja kunstialasest tegevusest.

Detailne omatulude jaotus on ära toodud seletuskirja lõpus (lisa 9.2 – allasutuste omatulud 2021).

2.3.1. Riigilõiv

Riigilõiv on riigilõivu seadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute tegemise, avalduste läbivaatamise ja dokumentide väljastamise eest.

Riigilõivu võtja on riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus või valla- või linnasekretär, kes seaduse kohaselt on kohustatud toimingute tegemisele.

Kohaliku omavalitsuse üksuse asutuse ja valla- või linnasekretäri toimingute eest tasutav riigilõiv laekub valla- või linnaeelarvesse.

Vallaeelarvesse laekub riigilõiv ehitusseadustiku alusel ning ühistranspordiseaduse alusel tehtavate toimingute, vallasekretäri tõestamistoimingute eest (riigilõivu seaduse peatükk 16). (<https://www.riigiteataja.ee/akt/131122019008>).

2.3.2. Tulud haridusalasest tegevusest

Haridusasutuste majandustegevusest prognoositakse valla eelarvesse 2021. aastal 560 480 eurot.

Tabel 3 Haridusasutuste omatulu

Asutus	2019 täitmine	esialgne eelarve 2020	eelarve 2020	täitmine 2020*	eelarve eelnõu 2021
Türi Vallavalitsus	280 774,69	265 000,00	283 000,00	257 249,00	265 000,00
Türi Lasteaed	160 329,88	164 254,00	134 595,45	107 343,63	172 284,00
Laupa Põhikool	9 228,78	7 389,00	7 446,98	8 340,48	7 458,00
Türi Põhikool	211,26	0,00	13 416,59	11 407,90	3 000,00
Retla-Kabala Kool	39 085,56	28 506,00	24 556,75	24 270,20	29 335,00
Türi Ühisgümnaasium	20 885,46	7 000,00	20 921,07	21 707,82	7 000,00
Türi Kevade Kool	1 901,10	1 000,00	500,00	1 262,25	1 000,00
Türi Muusikakool	33 193,07	27 405,00	29 665,02	26 729,82	25 135,00
Käru Põhikool	14 845,16	14 231,00	14 658,00	11 126,66	12 435,00
Väätsa Lasteaed Paikäpp	26 281,28	34 150,00	23 672,00	19 934,61	33 733,00
Väätsa Põhikool	4 758,99	0,00	1 965,95	2 882,78	4 100,00
KOKKU	591 495,23	548 935,00	554 397,81	492 255,15	560 480,00

*2020. aasta eelarve täitmine on seisuga 02. detsember, seega mitte lõplik

Tasu koolitusteenuse osutamise eest

Tasu koolitusteenuse osutamisest laekub teistelt omavalitsustelt, kelle lapsed õpivad Türi valla üldhariduskoolides või käivad Türi valla koolieelsetes lasteasutustes. Vabariigi Valitsuse 06.12.2019 määruse nr 99 kohaselt on õppekoha tegevuskulu piirmäär ühe kuu kohta aastaks 2020 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/112122019005>) 92 eurot (2019. aastal oli see 91 eurot, 2018. aastal oli see 89 eurot). Laste arvud võetakse igakuiselt 10. kuupäeva seisuga ning esitatakse teistele omavalitsustele arved. Hetkel ei ole veel 2021. aasta kohta Vabariigi Valitsuse määrust veel kinnitatud.

Türi vallas õppis 10. novembri 2020. aasta seisuga 105 teiste valdade õpilast ning meie lasteaeades käib 27 last teistest omavalitsustest.

Tabel 4 Teiste omavalitsuste lapsed meie koolides ja lasteaeades

Asutus	õpilasi/lapsi
Türi Lasteaed	15
Laupa Põhikool	5
Türi Põhikool	11
Retla-Kabala Kool	11
Türi Ühisgümnaasium	45
Türi Kevade Kool	5
Käru Põhikool	6
Väätsa Lasteaed Paikäpp	6
Väätsa Põhikool	28
KOKKU	132

Teiste omavalitsuste kaupa jagunevad lapsed järgmiselt:

Tabel 5 Teiste omavalitsuste lapsed Türi valla haridusasutustes

vald	põhikool	gümnaasium	lasteaed
Elva vald	2		
Häädemeeste vald		1	
Järva vald	1	1	2
Kehtna vald	1		1
Märjamaa vald		1	
Otepää vald	1		
Paide linn	41	34	15
Põhja-Pärnumaa vald	1		2
Põhja-Sakala vald	3	2	1
Põltsamaa vald	1		
Pärnu linn	2		
Rapla vald		1	1
Saue vald	1		
Tallinn	5	1	3
Tapa vald		2	
Tartu linn		1	2
Tori vald		1	
Viljandi linn	1		
KOKKU	60	45	27

Arvestuse aluseks on võetud 105 kooliõpilast 92 eurot kuus 12 kuud ning 27 lasteaialast 12 kuud - keskmine kohamaksumus 370 eurot kuus.

Osalemine muusikakooli kulude katmisel

Vastavalt Türi Vallavolikogu 28. juuni 2018 määrusega nr 31 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/411072018014>) on õppetasu Türi Muusikakoolis alates 1. septembrist 2018 eelkoolis ja vaba õppekavaga osakonnas 21 eurot ja põhikooli pilliõpetus- ja üldosakonnas 25 eurot kuus. Õppetasu suurus täiskasvanute osakonnas on 65 eurot kuus. Kui perest käib muusikakoolis rohkem kui üks laps, siis esimese lapse eest tasutakse 100% õppetasust, teise lapse eest 75% ja kolmas ning iga järgmine laps saab õppida õppetasuta.

1.novembri seisuga on õppurite hulgas 5 peret, kust käib muusikakoolis 3 last ja 15 peret, kust käib koolis 2 last.

Õpilaste üldarvu mõjutab oluliselt eelkooli õpilaste arv.

2016 15.09. oli eelkoolis õpilasi kokku 22, 2017 15.09. 11 õpilast, 2018 2.09. 17, 2019 2. septembri seisuga 16 õpilast.

2020 1. septembri seisuga oli avalduse esitanud vaid 9. Tänu täiendavale reklaamile ja kontsertidele lasteaias on 1. novembri seisuga eelkooli õpilaste arv suurenenud 12-le.

Lisaks astus 1 õpilane täiskasvanute osakonda ja pilliõpetusosakonda ning vaba õppekavaga osakonda tuli juurde 6 õpilast. Samas lahkus põhikoolist 2 õpilast. 1. detsembri seisuga on koolis 141 õpilast.

Koolil on õigus lapsevanem õppetasust vabastada, kui Türi valla (keda lepingu sõlmimisel esindab kool) ja Eesti Kultuurkapitali vahel sõlmitud sihtfinantseerimise lepingu alusel ja lepingus sätestatud tingimustel on Türi valla eelarvesse eraldatud andekate õpilaste toetuseks raha ning seda raha võib kasutada õppekulu osaliseks katmiseks. Kool esitab igas kvartalis kultuurkapitalile projekti, millega taotleb andekate õpilaste osaliseks õppetasust vabastamiseks rahalisi vahendeid. Siiani on olnud maksimaalseks summaks, mida taotleda saab, 160 eurot ühe koolikuu kohta.

Osalemine lasteaedade tegevuskulude katmisel

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõike 6 alusel osalevad lasteasutuse valla- või linnaeelarvest kaetavate majanduskulu, personalikulu ja õppevahendite kulu katmises täies ulatuses teised vallad ja linnad proportsionaalselt nende haldusterritooriumil elavate selles lasteasutuses käivate laste arvuga.

Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulu, personalikulu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta.

Türi valla koolieelsete lasteasutuste tegevuskulu maksumus on kehtestatud 2021. aastaks Türi Vallavalitsuse 30. novembri 2020 korraldusega nr 386 – Türi Lasteaias 344 eurot ja Retla-Kabala Koolis lasteaia osas 461 eurot, Käru Põhikooli lasteaia osas 354 eurot ning Väätsa Lasteaias Paikäpp 361 eurot kuus.

Koolieelsete lasteasutuste osalustasu

Lasteasutuste rahastamine toimub riigieelarvest ja valla- või linnaeelarvest, vanemate kaetavast osast ja annetustest.

Lasteasutuste majandamiskulu, personalikulu ning õppevahendite kulu kaetakse valla- või linnaeelarve vahenditest ning valla- või linnavolikogu otsusel osaliselt vanemate poolt. Vanemate kaetav osa ühe lapse kohta ei või ületada 20% Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast (koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõige 3) <https://www.riigiteataja.ee/akt/122012018006>.

Vastavalt sellele võiks osalustasu 2020. aastal olla 116,80 eurot.

Vastavalt Türi Linnavolikogu 29. märtsi 2018 määrusele nr 17 on osalustasu määr Türi valla koolieelsete lasteasutuste lapsevanemale 5% alates 1. jaanuarist 2020.

Arvestades asjaolu, et lapsevanema osalustasu enne haldusreformi eksisteerinud kohalikel omavalitsusüksustel oli kehtestatud erinevatel alustel ning suuruses ja pidades silmas isikute õigustatud ootuse printsiipi, rakendati aastatel 2018 – 2019 üleminekuperioodi. Ülevaate lapsevanema osalusest saab alljärgnevast tabelist.

Tabel 7 Lasteaia osalustasu võrdlused aastatel 2007 – 2020

Aasta	Miimum-palk	osalustasu endises Türi vallas	% miimum-palgast	Lubatud %	summa	osalustasu Kärü vallas	osalustasu Väätsa vallas
2007	230	12,80	5,57	20	46,00	6,39	6,39
2008	278	12,80	4,60	20	55,60	6,39	6,39
2009	278	12,80	4,60	20	55,60	6,39	6,39
2010	278	12,80	4,60	20	55,60	6,39	6,39
2011	278	12,80	4,60	20	55,60	6,39	6,39
2012	290	12,80	4,41	20	58,00	6,39	6,39
2013	320	20,00	6,25	20	64,00	6,39	6,39
2014	355	22,19	6,25	20	71,00	10,00	6,39
2015	390	24,38	6,25	20	78,00	10,00	6,39
2016	430	26,88	6,25	20	86,00	10,00	12,00
2017	470	29,38	6,25	20	94,00	15,00	12,00
2018*	500	31,25	6,25	20	100,00	15,00	12,00
2018**	500	30,00	6; 3,5	20	100,00	17,50	17,50
2019***	540	29,70	5,5;4,0	20	108,00	21,60	21,60
2019****	540	29,70	5,5; 4,5	20	108,00	24,30	24,30
2020	584	29,20	5,0	20	116,80	29,20	29,20
2021	584	29,20	5,0	20	116,80	29,20	29,20

* osalustasu 01.01.2018 - 31.08.2018

** osalustasu 01.09.2018 - 31.12.2018

*** osalustasu 01.01.2019 - 31.08.2019

**** osalustasu 01.09.2019 - 31.12.2019

Vastavalt volikogu kehtestatud määradele on arvestatud välja lasteaedades osalustasud.

Arvestatud on ka sellega, et lapsevanem on osalustasust vabastatud ühe kuu aastas, kui laps ei kasuta lasteaia teenust. Samuti on arvestatud sellega, et kui perest käib lasteaias rohkem lapsi, siis ühe lapse eest osalustasu 100%, teise lapse eest 75% ja kolmanda ning järgnevate eest osalustasu ei maksta.

Tabel 8 Osalustasu arvestus Türi valla lasteaedades

Asutus	2019 täitmine	esialgne eelarve 2020	eelarve 2020	täitmine 2020*	eelarve eelnõu 2021
Türi Lasteaed	93 870,10	102 039,00	74 739,00	63 568,90	106 054,00
Retla-Kabala Kool	15 243,96	12 206,00	8 154,50	9 486,56	11 932,00
Kärü Põhikool	5 370,34	6 657,00	4 832,00	4 431,10	6 106,00
Väätsa Lasteaed Paikäpp	14 466,76	20 235,00	13 757,00	12 161,80	20 090
KOKKU	128 951,16	141 137,00	101 482,50	89 648,36	144 182,00

*2020. aasta eelarve täitmine on seisuga 02. detsember, seega mitte lõplik

2020. aasta 12. aprillil võttis volikogu vastu määruse nr 5, millega sätestati, et COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse pandeemilise leviku piiramiseks Vabariigi Valitsuse 12. märtsi 2020 korraldusega nr 76 „Eriolukorra väljakuulutamise Eesti Vabariigi haldusterritooriumil“ 12. märtsist 2020 kuni 1. maini 2020 kehtestatud eriolukorrast ning eriolukorra ajal kehtivatest piirangutest tingitud ettenägematu majandusliku olukorra muutumise tõttu osalustasu maksmise

kohustust perioodil 1. aprill -30. juuni 2020 ei kohaldata.
(<https://www.riigiteataja.ee/akt/417042020025>)

Tasu toitlustamiskuluks

Tasu arvestatakse lastevanematelt, kelle lapsed käivad Türi valla eelkooliealistes lasteasutustes ning lastevanematelt, kelle lapsed õpivad üldhariduskoolis ning osalevad pikapäevarühma töös. Samuti arvestatakse tasu toitlustamiskuluks valla töötajatelt, kes lasteaias/koolis lõunat söövad. Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõike 2 alusel katab lapse toidukulu lasteasutuses vanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab juhataja. Toitlustamistasu laekumine lasteasutuste lõikes on toodud alljärgnevas tabelis:

Tabel 9 Toiduraha arvestus

Toiduraha	2019 täitmine	esialgne eelarve 2020	eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve eelnõu 2021
Türi Lasteaed	66 459,78	62 215,00	57 243,00	42 415,28	66 230,00
Laupa Põhikool	9 027,30	7 389,00	6 143,00	5 056,50	7 458,00
Türi Põhikool	0,00	0,00	10 000,00	9 123,31	3 000,00
Retla-Kabala Kool	23 691,60	16 300,00	16 300,00	14 663,15	17 403,00
Türi Ühisgümnaasium	8 797,20	7 000,00	7 000,00	6 086,75	7 000,00
Türi Kevade Kool	1 715,10	1 000,00	500,00	1 189,45	1 000,00
Käru Põhikool	8 483,24	7 574,00	5 250,00	4 345,56	6 329,00
Väätsa Lasteaed Paikäpp	11 729,52	13 915,00	9 915,00	7 772,81	13 643,00
Väätsa Põhikool	2 920,01	0,00	862,73	1 381,61	4 100,00
KOKKU	129 903,74	115 393,00	112 351,00	90 652,81	126 163,00

*2020. aasta eelarve täitmine on seisuga 02. detsember, seega mitte lõplik

Türi Põhikoolis on alates 01.09.2020 oma söökla ning kohvik.

2.3.3. Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest

2021. aasta eelarvesse planeeritakse kultuuri- ja kunstialasest tegevusest 37 500 eurot.

Tabel 10 Planeeritud vahendid kultuurivaldkonnas

Asutus	2019 täitmine	esialgne eelarve 2020	eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve eelnõu 2021
Türi Kultuurikeskus	26529,38	36 000,00	21000	13320,87	35 000,00
Türi Muuseum	2280,5	2 000,00	1500	1198,65	1 500,00
Türi Raamatukogu	1 000,40	0,00	436	575,15	1 000,00
KOKKU	29 810,28	38 000,00	22 936,00	15 094,67	37 500,00

*2020. aasta eelarve täitmine on seisuga 02. detsember, seega mitte lõplik

2.3.4. Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest

Siia planeeritakse Türi Kultuurikeskuse Käru struktuuriüksuses sportimisega seotud tulud 1 000 eurot.

2.3.5. Tulud sotsiaalalialasest tegevusest

Tulu suuruseks planeeritakse Türi valla 2021. aasta eelarves 559 596 eurot, millest

- ✓ Sotsiaalministeeriumilt Türi Päevakeskusele teenuse osutamise eest 114 516 eurot;
- ✓ Väätsa eakate kodu tuluks 445 080 eurot.

Türi Päevakeskusele laekuva tulu suuruseks psüühiliste erivajadustega inimestele osutatava hoolekandeteenuste eest prognoositakse 114 516 eurot.

Sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015 määrus nr 65 „Erihoolekandeteenuste maksimaalne maksumus, kulude koostisosad ning riigieelarvest makstava tasu maksmise tingimused ja kord“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/128122019004>) reguleerib psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekandeteenuste kulude hüvitamist iga-aastases riigieelarves psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekandeks määratud vahenditest.

Psüühiliste erivajadustega inimeste toetatud elamise kulu riigieelarvest rahastatava kulu hüvitamise piirmääraks 2021. aastal on 224 eurot isiku kohta kuus ning igapäevaelu toetamise piirmääraks 155 eurot kuus.

Väätsa eakate kodu on loodud Eesti-Šveitsi koostööprogrammi raames eesmärgiga suurendada avalike hoonete energiatõhusust. Eakate kodu avati 2015. aasta juunikuus.

Kohti on 40 kliendile. Keskmiselt prognoosime inimesi aastaringselt 38. 6. detsembri seisuga on 2020. aasta keskmine täituvus 37,7 inimest. (Täituvus oleks suurem, kuid eriolukorra ajal ei tohtinud kliente juurde võtta) Aasta keskmisena on kohti täidetud 38,7, kuna üks klient kasutab tuba üksinda ja maksab ka kõrgemat kohatasu. Hooldekodu kohatasu kaheses toas kuni 31. märtsini 2020 on 785 eurot kuus, alates 1. aprillist 2020 on 855 eurot. Türi valla elanikele on kohatasu soodsam, ehk 820 eurot kuus. Hinnale lisandub ravimite kulu.

2.3.6. Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud

Elamu- ja kommunaaltegevusest laekuva tulu suuruseks prognoositakse Türi valla 2021. aasta eelarves 150 000 eurot.

Elamu- ja kommunaalteenuste eest kogub tulu hallatav asutus Türi Haldus, kelle hallata on valla sotsiaal- ja munitsipaalmajad – Türi linnas Mehaanika tänav 1 ja 3, Viljandi tänav 19 ja 30, Tallinna tänav 33, F. J. Wiedemanni tänav 1, Särevere alevikus Mäe tänav 6, Kärü alevikus Viljandi mnt 4, 7 ja 10 ning Väätsa alevikus Põllu tänav 3, 4 ja 6 ning Pikk tänav 1b.

2.3.7. Tulud üldvalitsemisest

Siia on arvestatud Türi Vallavalitsuse kui ametiasutuse poolt Türi Arengu Sihtasutusele raamatupidamisteenuse osutamise eest laekuvad tulud summas 6 500 eurot.

2.3.8. Laekumised transpordi- ja sidealasest majandustegevusest

Eelarvesse on planeeritud Türi Vallavalitsuse kui ametiasutuse tuluna 6 000 eurot sotsiaaltransporditeenuse kasutamise eest.

2.3.9. Üür ja rent

Eelarvesse on planeeritud mitteeluruumidelt kasutamise eest üüritulu 2020. aastal 244 260 eurot.

Tabel 11 Üüritulud

Asutus	2019 täitmine	esialgne eelarve 2020	eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve eelnõu 2021
Türi Vallavalitsus	4 559,94	4 000,00	4 201,99	4 702,35	4 000,00
Türi Lasteaed	328,50	0,00	0,00	0,00	0,00

Laupa Põhikool	380,00	200,00	200,00	220,00	200,00
Retla-Kabala Kool	411,00	160,00	228,00	228,00	160,00
Türi Põhikool	321,80	0,00	0,00	0,00	1 000,00
Türi Ühisgümnaasium	2 648,84	2 000,00	2 000,00	1 652,10	2 000,00
Türi Kevade Kool	1 090,00	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00
Türi Noortekeskus	5 344,00	3 400,00	3 400,00	2 786,00	3 400,00
Türi Kultuurikeskus	36 023,37	35 000,00	23 000,00	22 287,45	27 000,00
Türi Muuseum	3 975,37	3 000,00	3 000,00	2 942,09	3 000,00
Türi Kommunaalasutus	168 725,40	150 000,00	150 000,00	155 406,68	150 000,00
Türi Haldus*	297 718,30	50 000,00	50 000,00	35 326,19	50 000,00
Väätsa Tervisekompleks	8 184,25	9 500,00	8 500,00	8 111,58	0,00
Väätsa Põhikool	4 831,00	0,00	1 905,50	1 985,50	1 500,00
Käru Põhikool lasteaed	315,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KOKKU	534 856,77	259 260,00	248 435,49	235 647,94	244 260,00

*Türi Halduse 2019. aasta täitmises kajastub 265 277 eurot SKA ühekordne rent

2.4. Saadud tegevustoetused

2.4.1. Kohaliku omavalitsuse toetusfond

Riigieelarve seadusega eraldatakse kohalikele omavalitsustele toetust hariduskuludeks, toimetulekutoetuse maksmiseks, koolilõuna kulu osaliseks katmiseks, sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise toetuseks, omavalitsuste tulubaasi stabiliseerimiseks ja muudeks toetusteks.

Toetusfondi ühtne eesmärk on tagada kohalikele omavalitsustele piisavad vahendid kohaliku elu üle iseseisvalt seaduste alusel otsustamiseks. Toetusfondi vahendid on määratud konkreetseks otstarbeks. Igal aastal jaotatakse neid vahendeid Vabariigi Valitsuse määrusega „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksusele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/123122019013>).

Toetusfond on 2021. aastaks arvestatud Türi vallale 4 900 000 eurot, sellest hariduskuludeks 3 572 000 eurot, huvihariduse kuludeks 207 000 eurot, sotsiaalkuludeks 698 000 eurot, kohalike teede hoiu kuludeks 423 000 eurot. (numbrid täpsustuvad peale Vabariigi Valitsuse määruse kinnitamist).

Toetus üldhariduskoolide pidamiseks antakse õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate tööjookuludeks ja nende täiendkoolituseks, õppekirjanduseks, koolilõunaks ning tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks. Toetusfondist hariduskuludeks määratud vahendite jaotamise rahastamismudeli peamine põhimõte seisneb kulupõhiselt minimaalselt vajalike moodustatavate klassidega seotud õpetamiskulude finantseerimise tagamises.

Koolieelsete lasteasutuste õpetajate personalikulude toetust antakse alates 01. septembrist 2017 eesmärgiga motiveerida kohalike omavalitsuste üksusi suurendama õpetajate palka. Toetust antakse juhul, kui omavalitsuse lasteaiaõpetaja töötasu alammäär on alates 2019. aasta 1. jaanuarist vähemalt 90% ning magistrikraadiga lasteaiaõpetajal vähemalt 100% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast.

Alates septembrist 2017 rahastatakse 7-19-aastastele noortele suunatud huvitegevuse ja huvihariduse noorteprogrammi. Toetuse eesmärk on teha regionaalselt paremini kättesaadavaks ning pakkuda mitmekesisemaid võimalusi vähemalt kolmes valdkonnas: kultuur, sport ning loodus- ja täppisteadused ja tehnoloogia.

Kohalike teedehoiu toetus suurendab kohaliku omavalitsuse üksuse võimekust kohalike teede jooksva hooldamisel, remontimisel ja rekonstrueerimisel.

Matusetoetust on võimalik kohalikel omavalitsustel maksta saadud toetuse arvelt matus

korraldajale keskmiselt 250 eurot.

Asendus- ja järelhooldusteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Järelhooldusteenuse eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.

Raske ja sügava puudega laste tugiteenuseid korraldavad sotsiaalhooldekande seaduse kohaselt kohaliku omavalitsuse üksused. Kohaliku omavalitsuse üksus saab toetust kasutada raske ja sügava puudega laste lapsehoiu-, tugiisiku-, sotsiaaltranspordi- või muudeks sotsiaalteenusteks, mis aitavad vähendada raske ja sügava puudega lapse perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevat lisavajadust.

Toimetulekutoetust maksavad välja kohaliku omavalitsuse üksused selleks riigieelarvest saadava hüvitise arvelt.

Eelpool nimetatud vahendid kantakse üle alljärgnevalt:

- I kvartalis 28%
- II kvartalis 34%
- III kvartalis 18%
- IV kvartalis 20%

2.4.2. Kohaliku omavalitsuse tasandusfond

Tasandusfondi on eelarves arvestatud vahendeid 860 000 eurot. Vabariigi Valitsuse määrust seletuskirja kirjutamise hetkeks ei olnud avaldatud.

Tasandusfondi vahendid on ette nähtud kohaliku omavalitsuse üksuste ülesannete täitmise võimaluste ühtlustamiseks. Vahendite kasutamise üle otsustavad toetuse saajad.

2.5. Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks

Tegevuskulude sihtfinantseerimiseks oleme arvestanud 244 514 eurot. Siin kajastuvad 50 000 eurot öömaja tuludeks Retla-Kabala Kooli ja Türi Kevade Kooli tarbeks, 13 304 eurot Türi Noortekeskusele (9000 eurot Imelised aastad ja 4 303 Tugila), ISTE projekt 169 638 ja koordinatsioonimudeli projekt 11572.

2.6. Muud tegevustulud

Keskkonnatasude seaduse § 55¹ alusel on arvestatud eelarvesse 2020. aastaks kaevandamisõiguse tasu 20 000 eurot ning vee erikasutustasu 20 000 eurot.

Keskkonnatasude kandmine kohalikele omavalitsusüksustele toimub seaduses ettenähtud alustel (<https://www.rahandusministeerium.ee/et/eesmargidtegevused/riigieelarve-ja-majandus/riigieelarve-ja-majandusulevaated>).

3. Investeerimistegevus

3.1. Investeerimistulud

Investeerimistulu on kokku eelarve eelnõus 1 393 565 eurot, sellest põhivara müük 100 000 eurot, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine 274 365 eurot, osaluste müük 1 025 000 eurot ning finantstulud 200 eurot.

Põhivara müügina on plaanitud Kohtu tn 2 ning maade müügid, põhivara soetuseks saadava sihtfinantseerimisena on eelarves 274 365 eurot Väätsa Kogukonnakeskuse renoveerimiseks, osaluste müügist saadav 1 025 000 eurot on AS Väätsa Prügila ja AS Kärü Hooldusravi Keskus aktsiate müük, finantstulud on pankadelt raha hoiustamise eest saadavad intressid, mida on planeeritud 200 eurot.

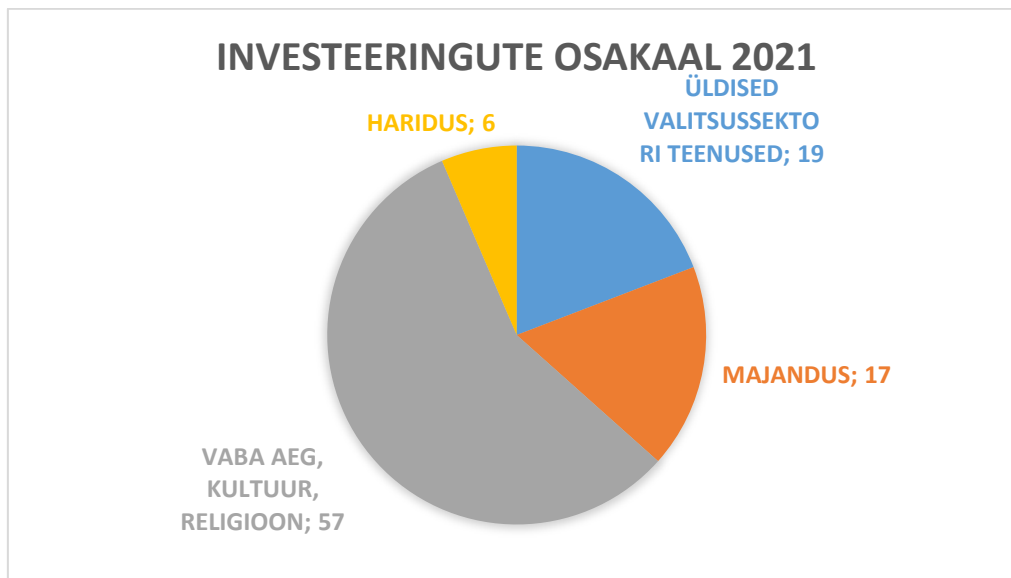
3.2. Investeerimiskulud

Investeerimiskuludid on planeeritud kokku 3 084 365 eurot, sellest põhivara soetus 2 869 365 eurot, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine 25 000 eurot, osaluste soetus 30 000 eurot, sellest 361 aktsia soetus ASile Järvamaa Haigla summas 23 104 eurot ning 6 014 eurot Paide esmatasandi tervisekeskuse ehitus (kokkulepitud osalus Väätsa valla poolt) ja finantskulud 64 000 eurot.

Tabel 12 Investeeringud, investeeringutoetused 2021

	EELARVE INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	2 869 365,00	seletused
Kood	Tegevusala		
01	ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	550 000,00	
01112	Valla- ja linnavalitsus	550 000,00	50 000 eurot kaasav eelarve, 500 000 eurot raamatukogu ja haldushoone remont, sellest 365 000 eurot riigi investeeringu toetus 2020. aastal
04	MAJANDUS	500 000,00	
04510	Maanteetransport	500 000,00	investeeringud vastavalt teehoiukavale
0451002	Türi Haldus	500 000,00	
08	VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	1 634 365,00	
08102	Sporditegevus, sh	1 000 000,00	spordihoone ja Türi Põhikooliinventar
08202	Türi Kultuurikeskus	634 365,00	Väätsa Kogukonnakeskuse renoveerimine, 360 000 valla vahendid, 274 365 eurot toetus
09	HARIDUS	185 000,00	
0911009	Türi lasteaed	35 000,00	riigi investeeringu toetus 2020. aastal Lokuta hoone katus
0921301	Türi Ühisgümnaasium, sh	150 000,00	investeeringud Tolli 62 hoones
09213011	vald	150 000,00	
	EELARVE INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD KOKKU	2 869 365,00	

Joonis 6 Investeeringute osakaal

4. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuses kajastuvad kohustuste võtmine ja kohustuste tasumine.

Kohustuse võtmine ehk võõrvahendite kaasamine on praeguses eelarves 2 1000 000 eurot.

31. detsembri 2020 seisuga on meil laenusid üleval kohustusena 13 051 788,95 eurot.

Viimastel aastatel on euribor olnud erakordselt madalal tasemel ning hetkel oleme arvestanud eelarves sellega, et euribor ei tõuse ka järgmise aasta jooksul üle 0. Intressimaksed on planeeritud investeerimistegevuse osas 160 000 euroga.

Laenude detailsem informatsioon tagasimaksete kohta on toodud tabelis nr 14 Türi valla kohustuste tagasimaksed 2021. aastal ning lisas 9.1. Türi valla kohustuste tagasimaksed aastate lõikes.

Tabel 13 Türi valla kohustuste tagasimaksed 2021. aastal

Pank	tagasimakse	tähtaeg	%
SEB	73 030,60	31.12.2027	0,819
SEB	33 135,84	31.01.2024	1,000
SEB	12 104,40	18.08.2027	1,130
SEB	55 847,00	15.10.2027	0,990
Danske	41 666,62	31.07.2021	0,9
Danske	48 871,08	01.12.2024	0,750
Danske	55 077,00	31.12.2026	0,950
Danske	49 791,00	25.06.2023	0,968
Danske	40 149,00	17.04.2025	0,840
KIK	85 494,00	27.08.2029	1,000
Swed	436 363,68	31.12.2027	1,000
Swed	207 244,14	28.12.2028	0,960
Swed	21 042,23	20.12.2023	1,179

Swed	63 131,38	15.08.2023	1,600
Swed	24 073,60	13.09.2026	1,400
Swed	313 636,44	23.04.2025	1,360
KOKKU	1 560 658,01		

Euribor on miinuses, seega euribor ei lisandu.

5. Likviidsete varade muutus

Eelarvesse on lisatud likviidseid vahendeid 84 286 eurot.

Esimest korda kajastatakse eelarves nõuete kohustuste muutust ning see on 558 000 eurot.

Nõudena on võetud ülesse 958 000 eurot, mis on 2020. aastal teostatud ehitustööd Türi Põhikoolis, kuid ei ole 4. detsembri seisuga laekunud. Kohustusena võetakse ülesse 400 000 eurot, mis on kantud riigiinvesteeringute katteks (Türi Lasteaed 35 000 eurot ning raamatukogu ja haldushoone ehituseks 365 000 eurot).

6. Põhitegevuse kulud

Eelarve kulude klassifitseerimine toimub analoogsetel alustel tulude tähistamisega. Kulud tähistatakse tema detailsuse järgi. Eelarve valdkonnad on klassifitseeritud kahekohaliste numbritega:

01 – üldised valitsussektori teenused;

03 – avalik kord ja julgeolek;

04 – majandus;

05 – keskkonnakaitse;

06 – elamu- ja kommunaalmajandus;

07 – tervishoid;

08 – vabaaeg, kultuur, religioon;

09 – haridus;

10 – sotsiaalne kaitse.

Iga valdkond jaguneb tegevusaladeks ja need võivad omakorda jaguneda sisu ja detailsuse järgi – näiteks:

01 – üldised valitsussektori teenused;

01111 – Türi Vallavolikogu;

01112 – Türi Vallavalitsus;

09 – Haridus;

09212 – põhikoolid;

0921207 – Väätsa Põhikool;

09212071 – Väätsa Põhikool vald;

09212072 – Väätsa Põhikool riik.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 8 lõikele 1 tuleb põhitegevuse kulud jaotada majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

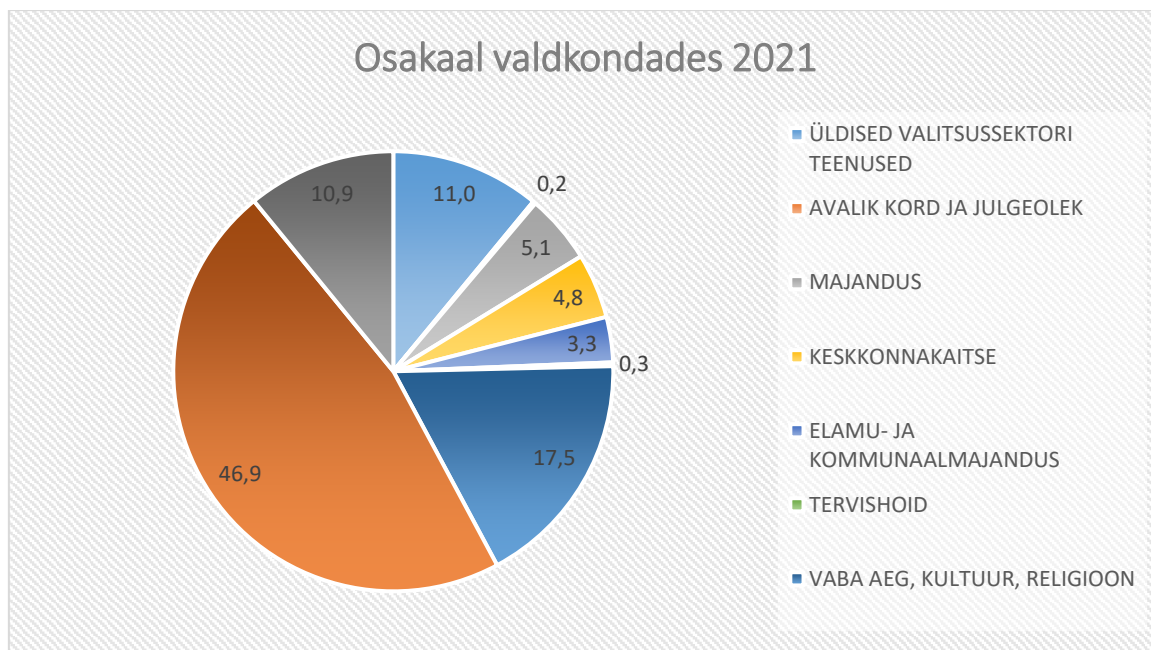
- Antavad toetused;
- Muud tegevuskulud (siin all kajastuvad nii personali-, majandamis- kui ka muud kulud).

Tabel 14 Eelarve kulud ja investeeringud valdkondade lõikes 2018 – 2020

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	Täitmine	Eelarve 2021
	KULUD KOKKU	25 321 116	25 029 501	28 018 020	24 792 553	19 290 701
01	ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	1 407 619	1 487 891	1 965 005	1 204 660	2 118 012
03	AVALIK KORD JA JULGEOLEK	34 090	36 600	36 600	26 494	38 600
04	MAJANDUS	1 539 908	542 147	1 050 267	743 349	979 183
05	KESKKONNAKAITSE	920 836	960 570	981 970	844 504	920 483
06	ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	2 280 834	685 248	646 459	595 208	641 774
07	TERVISHOID	2 938 705	84 344	62 344	52 311	53 500
08	VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	3 269 649	5 389 601	5 671 497	5 208 183	3 384 458
09	HARIDUS	10 932 329	13 949 733	15 624 673	14 415 263	9 049 518
10	SOTSIAALNE KAITSE	1 997 146	1 893 367	1 979 204	1 702 581	2 105 173
		25 321 116	25 029 501	28 018 020	24 792 553	19 290 701

Tabelis ei kajastu laenu tagasimaksed (finantseerimistegevus).

Joonis 7 Osakaalud valdkondade lõikes 2020

Suurimad osakaalud 2021. aasta eelarves on haridus (46,9%), vaba aeg, kultuur (17,5%), üldised valitsussektori teenused (11,0%) ning sotsiaalne kaitse (10,9%). Vaba aeg, kultuur ja üldised valitsussektori teenused on investeeringud, mis % suurendavad.

6.1. Üldised valitsussektori teenused

Tabel 15 Üldised valitsussektori teenused 2018 – 2020

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
01	ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	1 407 619	1 487 891	1 965 005	1 204 660	2 118 012
01111	Vallavolikogu	64 033	71 600	64 756	56 049	64 000
01112	Vallavalitsus	1 183 648	1 160 775	1 680 001	991 276	1 630 700
01114	Reservfond	0	115 216	44 248	0	147 012
01330	Muud üldised teenused	1 011	1 300	2 000	1 696	1 300
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	37 240	0		0	35 000
01700	Valitsussektori võla teenindamine	58 660	64 000	99 000	95 132	160 000
01800	Üldiseloomuga ülekanded valitsussektoris	63 027	75 000	75 000	60 507	80 000

01111 Türi Vallavolikogu

Vastavalt Türi Vallavolikogu 16. novembri 2017 otsusele nr 64 makstakse Türi Vallavolikogu esimehele volikogu töö korraldamise ja Türi valla esindamisega seotud ülesannete täitmise eest tasu 1500 eurot kuus, Türi Vallavolikogu aseesimehele vallavolikogu esimehe asendamisel ja volikogu esimehe ülesannete täitmise korral 750 eurot. Tasu aseesimehele makstakse vallavolikogu esimehe käskkirja alusel. Türi Vallavolikogu alalise komisjoni esimehele makstakse (v.a volikogu esimehele, kes on ka komisjoni esimees) komisjoni töö korraldamisega seotud ülesannete täitmise eest tasu 300 eurot kuus. Türi Vallavolikogu alalise komisjoni aseesimehele

komisjoni esimehe asendamisel ja komisjoni esimehe ülesannete täitmise korral 150 eurot. Tasu makstakse vallavolikogu esimehe käskkirja alusel. Türi Vallavolikogu liikmele (v.a liikmele, kes on volikogu esimees või alalise komisjoni esimees) volikogu töös osalemise eest tasu 60 eurot volikogu istungil osalemise eest kuus.

Türi Vallavolikogu alalisel komisjonil on oma töö korraldamiseks õigus kalendriaastas kasutada 250 (kakssada viiskümmend) eurot.

Türi Vallavolikogu alalise komisjoni liikmele hüvitatakse osaliselt komisjoni töös osalemiseks isikliku sõiduautoga tehtud kulu. Hüvitist makstakse 30 senti komisjoni töös osalemiseks tehtud ühe kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 100 eurot kalendrikuus. Hüvitis makstakse arvestuslehe ja Türi Vallavolikogu esimehe käskkirja alusel.

01112 Türi Vallavalitsus

Türi Vallavalitsuse kulu sisaldab nii Türi Vallavalitsuse kui täitevorgani kui ka Türi Vallavalitsuse kui ametiasutuse tegevusega seotud kulu.

Türi Vallavalitsus kui täitevorgan on kinnitatud Türi Vallavolikogu 16. novembri 2017 otsusega nr 66. Täitevorganis on 6 liiget – vallavanem, asevallavanem ja 4 vallavalitsuse liiget.

Vastavalt otsusele makstakse igakuist hüvitist asevallavanemale 180 eurot kuus ning vallavalitsuse liikmetele 150 eurot kuus.

Türi Vallavolikogu 16. novembri 2017 otsusega nr 65 määrati Türi vallavanemale töötasuks 3000 eurot kuus. Samuti kompenseeritakse vallavanemale isikliku sõiduauto kasutamine töösõitudeks 30 (kolmkümmend) senti ühe kilomeetri kohta.

Vastavalt Türi Vallavolikogu kinnitatud ametiasutuse struktuurile (Türi Vallavolikogu 30. mai 2019 otsus nr 25) on alates 1. juulist 2019 ametiasutuses 48,25 teenistukohta.

Eelarves on arvestatud majanduskuludes ametiasutuse Türi linnas asuva hoone (Türi linn, Kohtu tänav 2) ning Kabala külas, Oisu alevikus, Kärü alevikus ja Väätsa alevikus asuvate teeninduskeskuste kuludega.

Vallavalitsuse eelarves on arvestatud 50 000 eurot kaasava eelarve vahendeid, mis paigutatakse ümber vastavalt võitnud projektidele ning 500 000 eurot investeringuna raamatukogu ja haldushoone renoveerimiseks.

01114 Reservfond

Türi valla 2021. aasta reservfond on 147 012 eurot, mida saab kasutada vastavalt kehtestatud korrale.

01330 Muud üldised teenused

Antud tegevusalalt kaetakse pangateenusega (ülekannetega teostamisega ning e-arvete edastamisega pankadesse) seotud kulu. Türi Vallavalitsusel on arvelduskontod SEB-s, Swedbankis, LHV-s ning Coop Pangas.

01600 Muud üldised valitsussektori teenused

2021. aastal toimuvad kohalike omavalitsuste valimised. Hetkel on arvestatud komisjonide, kaasa arvatud vallakomisjoni, kuludeks 35 000 eurot.

01700 Valitsussektori võla teenindamine

Tegevusalal kajastatakse laenudega seotud kulud ehk laenu intressid. Hetkel planeeritud kuluks 160 000 eurot.

01800 Üldiseloomuga ülekanded valitsussektoris

Liikmemaksude suurused on planeeritud eelduslikult, arvestades eelneva aasta liikmemaksu suurustega.

Hetkel on arvestatud liikmemaksud järgmistele mittetulundusühingutele: Eesti Linnade ja Valdade Liit, Järvamaa Omavalitsuste Liit, Lõuna-Järvamaa Koostöökogu, Eesti Mõisakoolide Ühendus, Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Puhkpillimuusika Ühing, Raplamaa Partnerluskogu ning Sõdamaa vabavald.

6.2. Avalik kord ja julgeolek

Tabel 16 Avalik kord ja julgeolek

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
03	AVALIK KORD JA JULGEOLEK	34 090	36 600	36 600	26 494	38 600
03200	Päästeteenused	1 150	4 600	4 600	1 150	4 600
03600	Muu avalik kord ja julgeolek, sh haldus	32 940	32 000	32 000	25 344	34 000

03200 Päästeteenused

Päästeteenuste kulu on eraldisena Türi valla eelarves 4 600 eurot mittetulundusühingule Türi Vabatahtlik Tuletõrje Ühing ning Väätsa ja Kärü alevikes tegutsevatele vabatahtlikele.

03600 Muu avalik kord ja julgeolek

Avaliku korra tagamiseks on valla eelarves tegevuskuluna 34 000 eurot. Avaliku korra tagamiseks on sõlmitud leping turvafirmaga G4S, kes on kohustatud tagama Türi vallale kuuluva vara ning muude objektide ööpäevaringse regulaarse ülevaatus poolte vahel sõlmitud lepingus sätestatud tähtaegadel.

Turvalisuse tagamiseks on teenuste ostmisena planeeritud 17 000 eurot videosüsteemi rentimiseks ja pildi edastamiseks ja 994 eurot nutiparkimiseks jalgratastele raudteejaama parklas.

Abipolitseinikele on planeeritud 1 000 eurot tegevustoetuseks ning 2 000 eurot Kaitseliidu Järva Malevale (suunitlusega noorte tegevuse toetamiseks).

6.3. Majandus

Türi valla 2021. aasta eelarve majanduse kuludest kaetakse ettevõtluse, maakorraldamise, muu energia- ja soojamajanduse, maanteetranspordi, transpordikorralduse, turismi, üldmajanduslike arendusprojektide ja muu majanduse kulu. Kulud jagatakse kahe asutuse vahel – Türi Vallavalitsus ja Türi Haldus.

Tabel 17 Majandus 2019 – 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
------	------	------------------	-----------------------------	-----------------	------------------	-----------------

04	MAJANDUS	1 539 908	542 057	1 050 267	743 349	979 183
04120	Ettevõtluse arengu toetamine, stardiabi	852	2 000	500	294	4 000
04210	Põllumajandus, sh maakorraldus	10 851	15 200	26 417	26 030	45 000
0'05510	Maanteetransport	1 476 752	430 963	985 889	683 943	858 863
0451001	Maanteetransport, vald	322 800	0	6 000	1 469	0
0451002	Maanteetransport, Türi Haldus	1 153 952	430 963	979 889	682 474	858 863
04600	Side	0	15 000	0	0	
04730	Turism	1 140	2 000	2 000	1 019	3 500
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	37 846	71 894	25 992	25 992	63 320
04900	Muu majandus (sh majanduse haldus)	12 466	5 000	9 469	6 071	4 500

04120 Üldine tööjõupoliitika (ettevõtluse arengu toetamine)

Ettevõtluse arengu toetamise kulu on kokku 4 000 eurot. Eelarverealet kaetakse ettevõtlusalaste konkursside ning muude ettevõtjatele suunatud ürituste korraldamisega ja/või osalemisega seotud kulu ning muu ettevõtlusalase tegevusega ja ettevõtlusalase info levitamisega seotud kulu, toetatakse õpilasfirmasid. Kaetakse ettevõtjate ümarlaua ja infopäevade kulud, ettevõtluse soodustamise - koostööprojektide omafinantseerimise kulu. Järvamaa ettevõtlusnädala raames toimub Türi valla ettevõtjatele suunatud infopäev.

04210 Põllumajandus, sh maakorraldus

Maakorralduse tegevuskulu suuruseks on planeeritud kokku 45 000 eurot, mis kasutatakse GIS-programmi arendamiseks, maade mõõdistamiseks ja vormistamiseks (Türi valla kohalikud teed, maaüksused).

04510 Maanteetransport

Türi Halduse eelarves on vahendeid suuruseks planeeritud kokku 858 863 eurot, mida kasutatakse teede korrashoiuteenuste kulude katteks 358 863 eurot ning investeeringuteks 500 000 eurot vastavalt teehoiukavale.

04730 Turism

Turismi arendamisega seotud tegevuskulu suuruseks on planeeritud 3 500 eurot, mida kasutatakse valda tutvustavate infostendide uuendamiseks, infomaterjalide valmistamiseks, erinevatel messidel (Tourest) ja üritustel osalemisega seotud kulu katmiseks. Eraldiisena on eelarves 400 eurot toetusena mittetulundusühingule Türi-Tamsalu Matkatee ürituste korraldamiseks ja ühisprojektides osalemiseks. Lisaks kaetakse turismiteemaliste projektide omaosalused.

04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid

Üldmajanduslike arendusprojektide tegevuskulu on suuruses 63 320 eurot. 20 000 eurot kasutatakse koostöös Eesti Arhitektide Liiduga Türi kesklinna rekonstrueerimiseks korraldatava arhitektuurikonkursi korraldamisel kulude katteks ning 43 320 eurot üldplaneeringu koostamiseks.

04900 Muu majandus

Tegevuskulu suurus on kokku 4 500 eurot, mida kasutatakse vara hindamise, projektide juhtimisega seotud kulu ning muu majanduse valdkonda kuuluva kulu katmiseks.

6.4. Keskkonnakaitse

Tabel 18 Keskkonnakaitse 2019 – 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
05	KESKKONNAKAITSE	920 836	960 570	981 970	844 504	920 483
05100	Jäätmekäitlus	139 059	117 904	148 204	138 652	156 943
0510001	Jäätmekäitlus, vald	18 480	8 013	13 313	8 860	10 513
0510002	Jäätmekäitlus, Türi Haldus	120 579	109 891	134 891	129 792	146 430
0510102	Avalike alade puhastus, Türi Haldus	487 995	404 856	369 856	258 908	494 856
052000	Heitveekäitlus	16 933	157 076	188 176	188 511	9 100
0520001	Heitveekäitlus, vald	6 223	147 976	177 976	177 228	0
0520002	Heitveekäitlus, Türi Haldus	10 710	9 100	10 200	11 284	9 100
05400	Bioloogiline mitmekesisus	276 849	280 734	275 734	258 433	259 584
0540001	Bioloogiline mitmekesisus, vald	34 946	25 000	25 000	22 678	0
0540002	Bioloogiline mitmekesisus Türi Haldus	241 903	255 734	250 734	235 755	259 584

05100 Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse tegevuskulu 2021. aastal on 156 943 eurot, mida kasutatakse jäätmekäitluse korraldamisega seotud kulu katmiseks (jäätme punktide ja konteinerite teenindamine), veekogude puhastamiseks, Türi jäätmejaama opereerimiseks, Türi valla jäätme pidajate registri pidamiseks. Türi Vallavalitsuse kulu kokku 10 513 eurot ning Türi Halduse kulu 146 430 eurot, sh personalikulud.

05101 Avalike alade puhastus

Kulu planeeritakse Türi Halduse eelarvesse 494 856 eurot.

Sellest:

- ✓ Türi linna esimese, teise ja kolmanda hooldusklassi haljasalade, parklate, bussipeatuste jne (kokku 64,8 ha) hooldus, sh murude niitmine. Töövõtja SOL Baltics OÜ – 160 622 eurot;
- ✓ Lume- ja libedusetõrje Türi linnas - Töövõtja Rarex Ehitus OÜ valiti riigihanke tulemusel, summa 71 013 eurot;
- ✓ Lume- ja libedusetõrje Türi valla maapiirkondades. Hooldatavaid teid ca 420 km, jaotatud 14 hoolduspiirkonnaks ja jaguneb riigihanke tulemusel 8 töövõtja vahel. Võimalik kuni 7 korda lumetõrjet teha kõigil teedel eeldusel, et libedusetõrjet (liivatamist) ei ole vajalik teha – summa 200 000,00 eurot;
- ✓ Libedusetõrje (liivatamine) – 63 221 eurot.

05200 Heitveekäitlus

Heitveekäitluse vahendeid on 2021. aastal kokku 9 100 eurot, mis suunatakse Türi Haldusele heit- ja sadevee käitlusega seotud jooksvate kulude katmiseks.

05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevuskuludest kaetakse 2021. aastal parkide korrastamise ning haljasalade hooldamisega seotud kulusid. Nende alla kuulub parkide hooldamise, ohtlike puude eemaldamise, alleepuude pügamise, pargiinventari hooldamise ja uuendamise, taimede- ja istikute soetamise, kahe traktori, murutraktorite, trimmerite, saagide, käsitööriistade jne kulud, taimekaitsetööd (haiguste tõrje), väetised, seemned ning

jõulukaunistuste paigaldamise ja mahavõtmise kulu, kuuekümmel kalendripäeval on tagatud rannavalve Türi linnas Türi tehisjärve ääres. Vahendid 2020. aastaks on Türi Haldusel 259 584 eurot, sh personalikulud.

6.5. Elamu- ja kommunaalmajandus

Tabel 19 Elamu- ja kommunaalmajandus 2019 – 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
06	ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	2 280 834	685 248	646 459	595 208	641 774
06100	Elamumajanduse arendamine	1 167 668	150 000	122 770	119 476	169 700
06300	Veevarustus	100 842	65 305	95 357	92 218	30 000
0630001	Veevarustus vald	100 084	50 305	50 357	49 946	25 000
0630003	Veevarustus Türi Haldus	758	15 000	45 000	42 272	5 000
6 400	Tänavavalgustus	298 365	205 319	168 319	156 813	173 410
064002	Tänavavalgustus, Türi Haldus	298 365	205 319	168 319	156 813	173 410
06605	Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus, sh	603 909	264 624	260 014	226 701	268 664
066051	Kalmistud	42 418	46 739	40 739	31 488	54 865
06605101	Kalmistud, vald	4 553	4 554	4 554	4 428	4 554
06605102	Kalmistud, Türi Haldus	37 865	42 185	36 185	27 060	50 311
0660511	Hulkuvate loomadega seotud tegevus	11 529	8 340	13 030	9 582	13 840
0660512	Muu elamu- ja kommunaalmajandus	549 962	115 891	112 791	103 787	92 735
06605121	Muu elamu- ja kommunaalmajandus, vald	1 027	0	0	600	0
06605122	Muu elamu- ja kommunaalmajandus, Türi Haldus	548 935	115 891	112 791	103 187	92 735
0660513	Türi Kommunaalasutus	3 807	3 993	3 793	3 262	3 992
0660514	Türi Haldus	106 243	89 661	89 661	78 583	103 232

06100 Elamumajanduse arendamine

Elamumajanduse arendamisega seotud tegevustest kaetakse 2020. aastal 169 700 eurot.

Vastavalt Türi Vallavolikogu 25. oktoobri 2018 määrusele nr 45 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/430102018012>) on eelarvesse planeeritud 2021. aastaks nn kodusõetuse toetuseks 145 000 eurot (volikogu peab määruse heaks kiitma).

Vastavalt Türi Vallavolikogu 26. november 2020 määrusele nr 13 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/404122020025>) on eelarvesse planeeritud 2021. aastaks renoveerimistoetus korterelamutele 20 000 eurot ning 4 700 eurot personalikulud projektijuhile.

06300 Veevarustus

Tegevusalale on planeeritud eelarve 30 000 eurot.

Investeeringutoetusena 25 000 valla omaosalus hajaasustusele. Vastavalt Riigihaldusministri 22. veebruar 2018 määrusele nr 14 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/110122019004>) on hajaasutuse

programm, kus osalejad on kolm – riik, omavalitsus ja taotleja. Riigipoolne toetus selgub tavaliselt maikuus ning siis tehakse komisjoni poolt otsus, kellele sellel aastal toetust eraldatakse.

Türi Haldusele on planeeritud tegevuskuluna 5 000 eurot avalikest veevõtukohtadest vee võtmise kulu.

06400 Tänavavalgustus

Tänavavalgustuse kulu on 2021. aasta eelarves kokku 173 410 eurot. See tänavavalgustuse haldamisega seotud kulu (elektrienergia ja süsteemide hooldus), energeetiku personalikulud.

06605 Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus

0660510 Kalmistud

Selle tegevusala 2021. aasta eelarve on 54 865 eurot, millest Türi Vallavalitsuse eelarve 4 554 eurot, kus 3 800 eurot Pilistvere kalmistu hooldamiseks ning Türi valla kalmistute andmebaasi rendi kuludeks 754 eurot.

Türi Halduse eelarve on 50 311 eurot, kust kaetakse nende poolt hallatavate Saunametsa, Kõrgessaare, Keslinna ja Käru kalmistute majandamiskulud ning kalmistuhooldajate personalikulud.

0660511 Hulkuvate loomadega seotud tegevus

Türi Halduse eelarvesse kavandatakse 2021. aastal 13 840 eurot hulkuvate loomade, eelkõige kasside ja koerte püüdmiskulu ja loomade varjupaikadesse vastuvõtu ja seal hooldamise kulu ning hulkuvate loomade varjupaika toimetamise kulu (transport) katmiseks.

0660512 Muu elamu – ja kommunaalmajandus

Türi Halduse kuludeks on planeeritud 92 735 eurot, mida kasutatakse:

- ✓ Türi Halduse hallatavate mittesotsiaaleluhoonete ja -ruumide kulu (Türi linnas Viljandi tn 13b, F. J. Wiedemanni tn 1, Viljandi tn 20a) ning konkreetsetes tegevusalades määratlemata Türi valla objektide hooldus-, remondi- ja ülalpidamiskulude katmiseks;
- ✓ Türi Halduse poolt teistele valla asutustele (lasteaiad, raamatukogu jne) teenuste osutamisel.

0605513 Türi Kommunaalasutus

Türi Kommunaalasutus tegeleb ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni ühtekuuluvusfondi veeprojekti järjepidevuse tagamisega (aruanded rahastajale jne). Eelarves on planeeritud 0,2 sekretär-asjaajaja ja 0,15 direktori ametikoha personalikulud ja bürookulud. Planeeritud vahendid 3 992 eurot.

0605514 Türi Haldus

Türi Vallavalitsuse hallatav asutus Türi Haldus tegeleb Türi vallale kuuluvate maaüksuste ning hoonete ja rajatiste, sh ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, kaugküttesüsteemi, elektrisüsteemi, tänavavalgustusrajatiste ja -süsteemide, transpordi- ja muude infrastruktuurirajatiste ning kalmistute haldamisega.

Sellel tegevusalal kajastuvad asutuse juhi, juhi abi, ehitusjuhi, taristuspetsialisti ning asutuse majandamiskulud. Kõik tegevusega seotud kulud, k.a. personalikulud kajastuvad vastavate tegevusalade all. Planeeritud raha on 103 232 eurot.

6.6. Tervishoid

Tabel 20 Tervishoid 2019- 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
07	TERVISHOID	2 938 705	84 344	62 344	52 311	53 500
0721001	Türi tervisekeskus	2 877 087	20 000	20 000	17 288	9 000
0721002	Oisu perearstikeskus	1 500	0	0	0	0
0721004	Muud üldmeditsiiniteenuste kulud	500	500	500	0	500
0721005	Käru perearstikeskus	1 500	1 500	1 500	0	1 500
0721006	Väätsa perearstikeskus	1 500	1 500	1 500	0	1 500
07310	Üldhaigla teenused	56 261	59 844	37 844	34 970	40 000
07600	Muu tervishoid, sh tervishoiu haldamine	358	1 000	1 000	53	1 000

07210 Üldmeditsiiniteenused

Türi valla elanikele tervishoiuteenuse osutamiseks, tervisekaitse ja tervise edendamisele suunatud tegevuse korraldamiseks on vajalik toetada esmatasandi arstiabi osutamist Türi vallas.

2019. aastal valmis uus Türi tervisekeskuse hoone 6 perearsti ja pereõdede teenuse, eriarstiabi ning toetavate teenuste osutamiseks. Eriarstiabi osutajaks on Türi tervisekeskuse hoones AS Järvamaa Haigla, vallaeelarvest toetatakse eriarstiabi osutamist. Uues hoones töötavad veel kaks hambaravi kabinetti ja apteek.

2019. aastal valmis ka uus tervisekeskus Paides. Selles hakkas tööle Väätsa perearst, vastuvõtukohana jääb toimima ka Väätsal asuv perearstivastuvõtt.

OÜ-le Türi Tervisekeskus, Käru ja Väätsa perearstile ning Käru apteegi pidajale eraldatava kulu suurus on kokku eraldisena 12 500 eurot, millest toetatakse OÜ Türi Tervisekeskust kuni 9 000 euroga ja Käru ja Väätsa perearste kokku 3 000 euroga ja Käru apteegi pidajat 500 euroga.

07310 Üldhaigla teenused

Alates 2002. aastast osutab AS Järvamaa Haigla Türi tervisekeskuses eriarstiabi teenust. Eriarstiabi teenuse osutamiseks on Türi valla 2020. aasta eelarves eraldisena 26 064 eurot. Kuna teenuste osutamine toob haiglale lisakulu, on Türi vald kompenseerinud neid kulusid alates 2002. aastast. AS Järvamaa Haigla osutab tervisekeskuses kirurgi, günekoloogi, ämmaemanda, füsioterapeudi, psühhiaatri ja röntgenikabineti teenust. AS-le Järvamaa Haigla kompenseeritakse Türi Tervisekeskusele tasutav üürikulu. Kommunaalkulud tasutakse otse Türi Tervisekeskusele vastavalt tegelikele kuludele. Selleks planeeritud 10 000 eurot.

Eelarves on kavandatud investeeringuna 23 104 eurot ASile Järvamaa Haigla aktsiate soetamine ning 6 014 eurot Paide esmatasandi tervisekeskuse osalus.

07600 Muu tervishoid

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel rahastatakse esmatasandi arstibiteenust riigieelarvest, valla- ja linnaeelarvest, patsientide poolt ja muudest allikatest. Riigieelarvest (ravikindlustuseks ettenähtud vahenditest) tasutakse ravikindlustusega hõlmatud isikutele osutatud üldarstiabi eest.

6.7. Vabaaeg, kultuur ja religioon

Tabel 21 Vabaaeg, kultuur, religioon 2019 – 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
08	VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	3 269 649	5 389 601	5 671 497	5 208 183	3 124 388
08102	Sporditegevus	1 962 501	3 941 948	4 221 033	4 180 696	1 522 000
0810201	Toetus spordiorganisatsioonidele	280 355	298 000	326 000	284 408	404 000
0810202	Sporditegevusega seotud toetused, kolmas sektor	0	0	0	0	8 000
0810203	Ujula kasutamine	127 417	100 700	97 902	97 902	110 000
0810204	Muud sporditegevusega seotud kulu	1 457 330	3 450 000	3 705 078	3 717 191	1 000 000
0810205	Väätša Tervisekompleks	97 399	93 248	92 053	81 195	0
08107	Noorsootöö ja noortekeskused, sh	232 009	240 321	238 057	202 027	260 070
0810703	Muud noorsootööga seotud kulu	14 000	0	0	0	14 000
0810704	Türi Noortekeskus	218 009	240 321	238 057	202 027	246 070
08109	Vaba aja üritused	56 614	54 600	52 600	45 547	53 000
08201	Raamatukogud	271 654	246 926	266 183	228 324	242 880
0820102	Türi Raamatukogu	214 269	246 926	266 183	228 324	242 880
0820103	Käru Raamatukogu	36 259	0	0	0	0
0820104	Väätša Raamatukogu	21 126	0	0	0	0
0820201	Türi Kultuurikeskus	617 932	778 115	766 753	437 563	1 188 846
08203	Muuseumid	59 439	61 891	58 111	49 599	60 662
0820302	MTÜ Eesti Ringhäälingumuuseum	9 000	9 000	9 720	9 720	9 000
0820303	Eesti Jalgrattamuuseum	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
0820304	Türi Muuseum	47 439	49 891	45 391	36 879	48 662
08207	Muinsuskaitse	26 375	14 800	16 880	15 361	7 000
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	35 080	46 000	48 880	48 880	46 000
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh haldus	8 198	5 000	3 000	187	4 000

08102 Sport

Türi vallas korraldab sporditegevust mittetulundusühing Türi Spordiklubide Liit (TSKL). Vastavalt Türi Vallavolikogu otsusele 29. oktoobrist 2020 nr 53 lõpetab alates 01. jaanuarist tegevuse hallatav asutus Väätša Tervisekompleks. TSKLile eraldatud vahendeid (404 000 eurot) kasutatakse sporditegevuse ja spordikooli administreerimiskuludeks, spordikooli treenerite töö tasustamiseks, õppe-treeningtöö ning spordiürituste ja -võistluste korraldamiseks, klubide ja spordialade toetamiseks ning spordihoonete ja -rajatiste haldamiseks ja hooldamiseks.

Paide-Türi Rahvajooksu korraldamiseks eraldatakse 8 000 eurot.

Sporditegevuse real on 110 000 eurot Türi valla koolide õpilastele ja lasteaia lastele ujumise algõpetuse andmiseks, lastele ja noortele ujumistreeningute, Türi Kevade Kooli õpilastele ning Türi Päevakeskuse klientidele ujumise ja suplemise ning vee(spordi)teraapia osutamiseks.

Muu sporditegevusega seotud investeeringuteks on Türi valla 2021. aasta eelarves 1 000 000 eurot ning see on planeeritud spordikeskuse ja Türi Põhikooli inventari eest tasumiseks.

08107 Noorsootöö ja noortekeskused

0810704 Türi Noortekeskus

Noorsootöö korraldamiseks on 2021. aasta eelarvesse planeeritud 246 070 eurot.

2018. aastal liideti Türi Noortekeskusega Väätsa Avatud Noortekeskus ning Kärus on loodud nn noortetuba. Mõlemas uues üksuses on tööl noortejuhid. Detsembrist 2019 alustas Oisu noortetoas tööd 0,5 kohaga noortejuh.

Türi Noortekeskust külastab iga päev keskmiselt 70 noort, lisaks on alla 6 aastased lapsed, kes erinevates treeningutes osalevad. Noortekeskus teeb ka mobiilset noorsootööd teistes valla piirkondades: korraldab laagreid, tegevus- ja teabepäevi ning on abiks kultuuri- ja spordiseltsidel erinevate sündmuste korraldamisel.

2019. aasta septembris avati koostöös sihtasutusega Lapse Heaolu Arengukeskus vanemlust toetav pere- ja ennetustöökeskus Perepesa, mis osutab nõustamisteenuseid, korraldab koolitusi ja pakub mängutoa kasutamise võimalust. Tööl on 1 kohaga perekeskuse koordinaator, 0,5 kohaga psühholoog ja 0,5 kohaga mängutoa juhendaja.

2021. aastal alustab Noortekeskuse all tööd loomemaja, mille tegutsemiskoht on Tolli 62 hoones. Türi Noortekeskusel on töös palju projekte, mis hetkel eelarves ei kajastu.

Ainukese projektina kajastub eelarves:

- ✓ 2019-2021 on MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse „TUGILA“ projektirahastusega palgatud tööle ka NEET noortega tegelev noorsootööspetsialist. Palgafond rahastatud läbi programmi. Vahendeid eelarves 4 303 eurot;
- ✓ TAI projekt „Imelised aastad“ 9 000 eurot.

08109 Vabaaja üritused

Vabaaja ürituste korraldamiseks on Türi valla 2021. aasta eelarves 53 000 eurot. Kultuuriürituste 2021. aasta eelarve kulu on 31 800 eurot, mida kasutatakse ülevallaliste kultuuriürituste toetamiseks ja korraldamiseks (Türi õunafestival, lastefestival, Cellofest, aasta tegu ja tegija tunnustamine, valla aukodaniku ja aumärkide saajate tunnustamine, vallavanema vastuvõtt vallas sündinud beebidele ja nende vanematele, Kevadfestival, Rapla Kirikumuusika Festival Kärus kirikus). Samuti kasutatakse muuks kultuuritöö korraldamiseks ja kultuuritöö edendamiseks (juubelid, tähtpäevad, mälestusüritused, kultuurialane koostöö, kultuuritöötajate nõupidamised ja tunnustamine, reklaamkandjatel info uuendamine, osalemine välisprojektides, valla meenete ostmise).

Seltsitegevuse valdkonna 2021. aasta eelarve kulu on kokku 21 200 eurot. 17 000 eurot eraldatakse III sektorile seltsitegevuse korraldamiseks vallavolikogu kehtestatud korra alusel. Ülejäänud moodustab külaliikumise objektidega seotud kulu ning muu seltsitegevuse korraldamisega seotud kulu (mittetulundusühingute tunnustamine, konkursi „Aasta küla“ korraldamisega seotud kulu, väljaspool valda toimuvatel valdkondlikel sündmustel osalemisega seotud kulu, nõupidamiste korraldamine, külavanemate toetus jms).

08201 Raamatukogud

0820102 Türi Raamatukogu

Türi Raamatukogu struktuuriüksused asuvad Türi linnas, Oisu, Väätsa ja Kärus alevikes, Laupa, Kabala ja Kahala külates.

Kuni 2020. aastani olid eraldi raamatukogud Väätsal ja Kärus, kuid novembris 2019 liideti kõik üheks raamatukoguks.

Kõigis Türi valla raamatukogu struktuuriüksustes asub avalik internetipunkt. Viimase aasta jooksul on raamatukogu tegevus muutunud oluliselt nähtavamaks, lisaks tavapärasele raamatute laenutamisele on raamatukogust saanud ka erinevate sündmuste toimumise koht – korraldatakse kohtumisi kirjanikega, reisimuljete õhtuid, lastele põnevaid laupäevahommikusi raamatukogutunde jne. Koostööd tehakse teiste Türi valla asutustega.

Tegevuskuluna on 2021. aastal ette nähtud 242 880 eurot.

08202 Rahvakultuur

0820201 Türi Kultuurikeskus

Türi Kultuurikeskusega liideti 1. septembrist 2018 Käru ja Väätsa Rahvamaja. Türi Kultuurikeskus asub oma struktuuriüksustega Türil (Türi kultuurikeskus), Oisus (Oisu rahvamaja), Kabalas (Kabala rahvamaja), Väätsal (Väätsa rahvamaja), Kärus (Käru rahvamaja).

Taiksas töötavatele rahvakultuurikollektiivide juhendajatele makstakse töötasu läbi Türi Kultuurikeskuse eelarve.

Türil tegutseb kaks galeriid. Kultuurikeskuse I korrusel eksponeeritakse professionaalset kunsti. Galerii tegevus on pälvinud üleriigiliselt nimekate kunstnike poolt heakskiidu ja siia tullakse heal meelel oma kunsti eksponeerima, aasta-aastalt kasvab külastajate arv. Väga tähelepanuväärne on, et näitusi külastavad ka kunstiõpetajad koos õpilastega. Võimalusel toetab kultuurikeskus kunstnikke transpordiga. Galerii tegevust on toetanud kultuuriministeerium ja kultuurkapital, kuigi aasta-aastalt läheb toetuse saamine raskemaks. II korruse galeriid kasutavad taidluskunstnikud. Edukalt korraldatakse näitusi ka Käru rahvamajas.

Kultuurikeskus tegeleb programmiga „Kino maale“, uusi Eesti filme näidatakse kõikides rahvamajades. Suurenenud on koostöö teatrite ja kontsertorganisatsioonidega. Teeme koostööd Eesti Kontserdi ja Uuskontserdiga projektis „Muusika Eestimaale“.

Kultuurikeskuse eelarve 2021. aastal on 1 188 846 eurot, sellest tegevuskuluna 554 481 eurot ning investeeringuna 634 365 eurot.

08203 Muuseumid

Muuseumide tegevuskulud 2021. aasta eelarves on 60 662 eurot. Siit kaetakse mittetulundusühingu Eesti Ringhäälingumuuseumi liikmemaks 9 000 eurot, toetus mittetulundusühingule Eesti Jalgrattamuuseum 3 000 eurot ning Türi Muuseumi tegevuskulud.

0820304 Türi Muuseum

Türi Muuseumi 2021. aasta tegevuskuluna on planeeritud 48 662 eurot.

Türi Muuseum vahendab kaunite koduaedade külastusi ja giiditeenust. Aasta jooksul viiakse läbi erinevaid üritusi: loengud, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, õhtused jalutuskäigud giidiga Türi vallas, töötoad.

08207 Muinsuskaitse

Eelarvereale on planeeritud mittetulundusühingu EELK Türi Püha Martini Kiriku valduses oleva Türi kiriku kui muinsuskaitse objekti säilitamise ja haldamisega seotud kuludeks 7000 eurot.

08300 Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused

Sellel eelarvereal kajastatakse sihtotstarbeline eraldis Türi Arengu Sihtasutusele ajalehe Türi Rahvaleht väljaandmiseks ning tasu reklaami eest Kesk-Eesti Tre raadios.

Ajalehte Türi Rahvaleht antakse välja üks kord kuus ning ajaleht jõuab kõikidesse Türi valla postkastidesse.

Eelarves on ette nähtud selle tegevusala jaoks 46 000 eurot.

08600 Muu vabaaeg, kultuur, sport

Sellel tegevusalal kajastatakse valla esinduskulud summas 4 000 eurot – välissuhted (vallavolikogu ja vallavalitsuse välislähetused), väliskülaliste vastuvõtmise kulud, meened valla esindamiseks. Antud eelarvereval on ka Euroopa Liidu väikelinnade Ühenduse Douzelage liikmemaksu tasumiseks 100 eurot ja rahvusvahelise võrgustiku Innovation Circle Network liikmemaks 330 eurot.

6.8. Haridus

Tabel 22 Hariduskulud 2019 – 2021

Kood	Nimi	Täitmine 2019	esialgne eelarve 2020	Eelarve 2020	täitmine 2020	eelarve 2021
09	HARIDUS	10 932 329	13 949 733	15 624 673	14 415 263	9 049 518
09110	Alusharidus, sh	2 411 590	2 344 931	2 554 494	2 168 654	2 505 125
0911001	Osalus teiste omavalitsuste lasteadeade kuludes	93 018	90 000	107 000	93 591	95 000
0911002	Retla-Kabala Kool, lasteade	320 335	282 819	277 049	245 116	327 075
0911003	Käru Põhikool lasteade	127 873	131 837	140 171	115 547	115 976
0911005	Väätša Lasteade Paikäpp	348 475	334 072	326 968	294 383	338 819
0911009	Türi Lasteade	1 521 889	1 506 203	1 703 305	1 420 017	1 628 255
09212	Põhikoolid, sh	6 401 789	9 372 569	10 948 652	10 442 670	4 484 529
0921201	Osalus teiste omavalitsuste põhikoolide kuludes	85 529	75 000	77 000	69 639	216 104
*0921202	Laupa Põhikool, sh	555 656	612 242	602 224	537 678	574 252
09212021	Laupa Põhikool vald	207 591	239 458	211 566	182 202	193 280
09212022	Laupa Põhikool riik	348 065	372 784	390 658	355 475	380 972
0921203	Retla-Kabala Kool, sh	606 105	647 878	647 787	559 540	598 554
09212031	Retla-Kabala Kool, vald	248 594	247 942	247 851	210 986	243 441
09212032	Retla-Kabala Kool, riik	357 510	399 936	399 936	348 553	355 113
0921204	Türi Põhikool, sh	3 583 308	6 852 191	8 424 969	8 244 213	1 919 176
09212041	Türi Põhikool vald	2 365 375	5 666 303	7 239 081	7 153 180	732 116
09212042	Türi Põhikool riik	1 217 932	1 185 888	1 185 888	1 091 033	1 187 060
0921204	Türi Kevade Kool, sh	214 681	247 218	243 942	200 827	227 555
09212051	Türi Kevade Kool vald	75 684	77 901	74 625	65 166	77 560
09212052	Türi Kevade Kool riik	138 997	169 317	169 317	135 661	149 995
0921205	Käru Põhikool, sh	722 924	351 164	360 494	326 965	369 131
09212061	Käru Põhikool vald	504 456	128 106	137 436	104 111	139 254
09212062	Käru Põhikool riik	218 467	223 058	223 058	222 854	229 877
0921206	Väätša Põhikool, sh	633 587	586 877	592 237	503 810	579 757
09212071	Väätša Põhikool vald	239 458	220 547	225 907	156 654	192 038
09212072	Väätša Põhikool riik	394 128	366 330	366 330	347 156	387 719
09213	Gümnaasiumid	758 676	735 274	750 192	660 301	731 811
0921301	Türi Ühisgümnaasium	708 085	685 274	692 092	606 943	681 811
09213011	Türi Ühisgümnaasium vald	310 150	265 645	272 463	216 489	248 801
09213012	Türi Ühisgümnaasium riik	397 936	419 629	419 629	390 454	433 010

0921302	Osalus teiste omavalitsuste gümnaasiumite kuludes	50 591	50 000	58 100	53 358	50 000
09300	Kutseharidus	0	0	112	112	0
00951	Huviharidus	660 023	645 764	636 491	557 536	632 632
0951001	Osalemine huvihariduse kuludes	259 698	237 127	230 127	196 599	237 000
0951002	Türi Muusikakool	400 325	408 637	406 364	360 938	395 632
09600	Õpilasveo eriliinid	146 184	133 990	132 490	98 602	137 545
0960001	Õpilasveo eriliinid, vald	116 723	111 445	110 445	83 783	115 000
0960002	Õpilasveo eriliinid, Türi Haldus	29 460	22 545	22 045	14 819	22 545
09601	Koolitoit	401 039	468 195	434 008	340 280	405 820
0960101	Koolitoit Kärü Põhikool	33 704	32 595	28 560	26 847	27 898
09601011	Koolitoit Kärü Põhikool vald	24 079	23 495	19 460	17 714	19 148
09601012	Koolitoit Kärü Põhikool riik	9 625	9 100	9 100	9 133	8 750
0960102	Koolitoit Laupa Põhikool	52 020	53 356	50 074	45 698	52 250
09601021	Koolitoit Laupa Põhikool vald	31 720	31 481	28 199	24 082	31 425
09601022	Koolitoit Laupa Põhikool riik	20 300	21 875	21 875	21 616	20 825
0960103	Koolitoit Retla-Kabala Kool	69 952	68 166	67 344	52 221	62 353
09601031	Koolitoit Retla-Kabala Kool, vald	52 803	50 141	49 328	37 325	45 028
09601032	Koolitoit Retla-Kabala Kool, riik	17 149	18 025	18 016	14 896	17 325
0960104	Koolitoit Türi Põhikool	97 156	145 189	138 714	95 192	136 200
09601041	koolitoit Türi Põhikool vald	10 706	59 614	53 139	31 688	50 450
09601042	Koolitoit Türi Põhikool riik	86 450	85 575	85 575	63 503	85 750
0960105	Koolitoit Türi Ühisgümnaasium	101 210	100 811	83 000	69 465	64 780
09601051	Koolitoit Türi Ühisgümnaasium vald	78 985	76 311	58 500	44 988	40 280
09601052	Koolitoit Türi Ühisgümnaasium riik	22 225	24 500	24 500	24 478	24 500
0960106	Koolitoit kevade Kool	13 930	14 487	13 841	10 404	14 049
09601061	Koolitoit Türi Kevade Kool vald	11 830	12 562	11 907	8 472	12 124
09601062	Koolitoit Türi Kevade Kool riik	2 100	1 925	1 934	1 933	1 925
0960107	Koolitoit Väätsa Põhikool	33 066	53 591	52 474	40 454	48 290
09601071	Koolitoit Väätsa Põhikool vald	5 941	26 816	25 699	20 779	22 215
09601072	Koolitoit Väätsa Põhikool riik	27 125	26 775	26 775	19 674	26 075
09602	Õömaja	119 201	130 683	134 383	114 595	127 056
0960201	Õömaja Retla-Kabala Kool, Oisu õppehoone	66 146	70 748	74 748	62 057	67 565
0960202	Õömaja Türi Kevade Kool	51 584	58 935	58 635	52 058	59 491
0960203	Osalemine teiste omavalitsuste õömaja kuludes	1 471	1 000	1 000	480	0
09800	Muu haridus, sh hariduse haldus	33 827	118 327	33 852	32 512	25 000

Riigi poolt eraldatud vahendid koolidele on eeldatavad ning vaadatakse üle peale seda kui andmed avaldatakse.

09110 Alusharidus

Vastavalt Türi Vallavolikogu 28. detsembri 2017 määrusele nr 14 on lasteaiaõpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamisel alates 2019. aasta 1. jaanuarist vähemalt 90% ning magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetajal vähemalt 100%

üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast. Kõikidele valla koolieelsetele lasteasutustele on lasteaiasõpetaja töötasu alammääraks vastavalt magistrikraadiga 1 315 eurot ning teistele 1 183,50 eurot.

Tabel 23 Laste arv lasteaedades 10. novembri seisuga 2017 - 2020

	2017 november	2018 november	2019 november	2020 november
Türi Lasteaed	304	293	323	332
Retla-Kabala Kooli lasteaed	66	53	51	52
Käru Põhikooli lasteaed	27	21	24	23
Väätsa Lasteaed Paikäpp	65	60	62	66
Kokku	462	427	460	473

0911001 Osalus teiste omavalitsuste lasteaedade kuludes.

Siit kaetakse teiste omavalitsuste lasteaedade kulu, kus käivad Türi valla rahvastikuregistris olevad lapsed. Kohatasu suuruse kehtestab lasteaias asukohajärgne omavalitsus.

Türi vallast käib seisuga 10. november 2020 väljapoole valda teistes omavalitsuste lasteaedades 25 last (Eesti Hariduse Infosüsteem- EHIS).

Tabel 24 Lapsed teistes omavalitsustes

maakond	linn/vald	lapsi
Harju maakond	Kose vald	1
Järva maakond	Paide linn	15
Lääne-Viru maakond	Väike-Maarja vald	2
Pärnu maakond	Põhja-Pärnumaa vald	1
Viljandi maakond	Põhja-Sakala vald	3
	Viljandi linn	3
KOKKU		25

Tegevusalale on planeeritud 95 000 eurot. Keskmiseks kohatasuks on planeeritud 320 eurot.

0911002 Retla – Kabala Kool

Retla-Kabala Kool on kool-lasteaed, mis tegutseb Oisu alevikus ja Kabala külas, kokku kolmes tegevuskohas. Lasteaiad tegutsevad nii Oisus kui ka Kabalas. Lasteaia rühmi on 4 ning nendes lapsi 52.

Retla-Kabala Kooli alushariduse eelarve maht on kokku 327 075 eurot

0911003 Käru Põhikool, lasteaiarühm

Käru Põhikooli majas on 2-rühmaline lasteaed ja 9-klassiline põhikool.

Lapsi on 2020. aasta novembri seisuga 23. Sõimerühmas 7 last ja liitrühmas 16 (neist 7 koolieelikut).

Käru Põhikooli alushariduse eelarve maht kokku on 115 976 eurot.

0911005 Väätsa Lasteaed Paikäpp

Väätsa Lasteaed Paikäpp asub Väätsa alevikus ning paikneb Väätsa Põhikooli ja Väätsa Tervisekeskuse kõrval asuval suurel haljastatud ja aiaga piiratud territooriumil, maaüksuse suurus on 13 537m².

Suur õueala võimaldab lastel aktiivselt liikuda ja sportida, õuealal on võimalus sõita rattaga, mängida korv- ja jalgpalli, turnida, mängida liiva- ja loovmänge. Väätsa lasteaed kuulub alates 2018 Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku ja eesmärgiks on, et väärtustame tervena olemise vajalikkust, oskame teha valikuid tervislike ja mittetervislike harjumuste vahel.

Maja valmis 12. jaanuaril 1987 toonase 9. Mai kolhoosi lastepäevakoduna. Lasteaia maja on ehitatud 5 rühmale, kuid 1994. aastast asub lasteaia majas ühes rühmaruumis Väätsa Raamatukogu ja momendil töötab lasteaias neli rühma – kokku on 66 last.

Majas on basseini, mis renoveeriti 2014. aastal. Basseini kasutavad lasteaia lapsed 2 korda nädalas ujumistundide läbiviimiseks. Kahel korral nädalas, teisipäeval ja neljapäeval on basseini avatud beebidele, esmaspäeviti toimub eakate ujumine. Hinnad on kehtestatud Türi Vallavalitsuse 09. oktoobri 2018 korraldusega nr 347. Ujumistunnid toimuvad oktoobrist kuni maikuuni (8 kuud).

Lasteaia 2020. aasta eelarve on 338 819 eurot.

0911009 Türi Lasteaed

Türi Lasteaed tegutseb kolmes majas: Kesklinna majas on 12 õpperühma (190 last), Lokuta majas 4 rühma (73 last) ja Türi-Alliku majas 4 rühma (69 last). Alates 1.09.2020 aastast on lasteaias 5 sõimerühma, neist 3 Kesklinna majas, 1 Lokutal ja 1 Türi-Allikul. Liitrühmasid on lasteaias 2, üks neist asub Kesklinna majas ja teine Türi-Allikul. Kokku on 13 aiarühma. Kokku on lapsi 332.

Sõimerühmad töötavad ühe õpetaja ja kahe assistendi süsteemil, ülejäänud rühmades on kaks õpetajat ja õpetaja abi.

Türi Lasteaed on liitunud Tervist Edendavate Lasteaedade ja Tervist Edendavate Töökohtade võrgustikega. Lisaks plaanitakse õppe- kasvatustöö rikastamiseks osaleda jätkuvalt erinevates projektides (HITSA, PRIA, KIKjm), milleks on eelarvesse ka ette nähtud vahendid omaosaluse katmiseks.

Lasteaia eelarve 2021. aastal on 1 628 255 eurot, millest 35 000 eurot on investeeringuteks – Lokuta maja katuse vahetus riigi vahenditest, mis 2020. aastal eraldati.

09212 Põhikoolid

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 06. detsembri 2019 määrusele nr 98 on alates 01.01.2020 põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral 1 315 eurot kuus. (<https://www.riigiteataja.ee/akt/112122019004>).

Tabel 25 Õpilaste arv 10. novembri 2017 -2020

	2017 november	2018 november	2019 november	2020 november
Türi Põhikool	497	495	493	484
Türi Ühisgümnaasium	149	148	166	153
Türi Kevade Kool	14	12	11	10
Laupa Põhikool	105	116	125	118
Retla-Kabala Kool	91	98	104	99
Käru Põhikool	54	58	55	50
Väätsa Põhikool	127	155	153	149
Kokku	1037	1082	1107	1063

0921201 Osalus teiste omavalitsuste põhikoolide kuludes

Vastavalt Türi Vallavolikogu 28. detsembri 2017 otsusele nr 83 osaleb Türi vald teiste omavalitsuste munitsipaalkoolide tegevuskulude katmises proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub Türi valla haldusterritooriumil. Türi vald lähtub tegevuskulu katmisel Vabariigi Valitsuse poolt igaks eelarveaastaks kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäärast ühe kuu kohta. Piirmäärast suuremat tegevuskulu tasutakse õpilaste puhul, kes õpivad põhikooli ja gümnaasiumiseaduses § 51 lõike 1 punktides 5–12 sätestatud haridusliku erivajadusega õpilaste klassides. Türi vald ei sõlmi teiste omavalitsustega munitsipaalkooli tegevuskulu katmises osalemiseks lepinguid, vaid lähtub käesolevast otsusest.

2020. aastal on kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmääraks 92 eurot vastavalt Vabariigi Valitsuse 06. detsember 2019 määrusele nr 99 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/112122019005>). (hetkel uuemat ei ole)

EHIs andmetel õpib seisuga 10. november 2020 väljaspool Türi valla haridusasutusi põhikooli kooliastmes kokku 87 õpilast, nendest riigikoolides 16 ja erakoolides 9 õpilast.

Tabel 26 Õpilased omavalitsuste ja maakondade lõikes

Maakond	vald/linn	õpilasi
Harjumaa	Anija	2
	Lääne-Harju	2
	Saue	2
	Tallinn	1
	Viimsi	1
Hiiu	Hiiumaa	1
Ida-Viru	Lüganuse	1
Jõgeva	Jõgeva	5
Järva	Järva	13
	Paide linn	23
	Rakvere linn	3
Lääne-Viru	Tapa	1
	Räpina	1
Põlva	Pärnu linn	1
	Põhja-Pärnumaa	3
Rapla	Rapla	2
Tartu	Tartu linn	10
	Kastre	1
Viljandi	Põhja-Sakala	10
	Viljandi linn	2
	Viljandi vald	2
	KOKKU	87

0921202 Laupa Põhikool

Laupa Põhikool on mõisakool. Kooli omanäolisus tuleneb suuresti asukohast ja keskkonnast – kool asub ajaloolises hoones suures pargis otse jõe kaldal.

Kooli kasutada on peale vana mõisahäärberi ka puukuur. Kooli maa-alal asuvad palliväljak, väljõusaal, turnimisväljak ja kooliaed.

Koolis on 9 klassikomplekti, kus õpib 118 õpilast.

Kooli teeninduspiirkond on suur ja enamus õpilasi sõidab kooli bussiga. 12% õpilastest elab Laupal, 75% õpilastest Türil, Türi-Allikul ja Säreveres, 5% Kolus ja Karjakülas ning 8% Põikval ja Rassil. 2 õpilast käivad kooli teistest omavalitsustest: üks Paidest, teine Pärnumaalt Raelt. Seega on koolitöö, eriti huvitegevus, sõltuv busside sõidugraafikust.

Huvitegevusest suur osa on seotud huviringide tööga. Koolis tegutseb 10 huviringi: koorid, ansamblid, rahvatants, spordiringid, näitering, robotika, puutöö, TORE.

1.– 4. klassi õpilased on pärast tunde pikapäevärühmas, mille raames toimub nii kodutööde tegemine kui osa huvitegevusest. Koolis on hariduslike erivajadustega õpilaste hulk suhteliselt suur ja näitab kasvutendentsi. Lihtsustatud õppekavade järgi õppijaid on püsivalt 10% ringis, lisaks on pea igas klassis normintellektiga, kuid erinevate käitumishäiretega lapsi.

2021. aasta eelarve tegevuskulud kokku on 574 252 eurot, sellest valla vahendeid 193 280 ja riigivahendeid 380 972 eurot.

0921203 Retla – Kabala Kool

Retla-Kabala Kool on kool-lasteaed, mis tegutseb kolmes eraldi hoones. Põhikooli I-III kooliastme tegutsemiskoht on Oisu alevikus, põhikooli I ja II kooliastme tegutsemiskoht on Kabala külas. Lisaks tegutseb Oisus põhikooliga samas majas ka kooli õpilaskodu.

10. novembri seisuga on koolis 99 õpilast ning 52 lasteaialast. Klassikomplekte on koos väikeklassidega kokku 11.

Koolis tegutseb kokku 25 huviringi, lisaks soovivad õpilased veel tantsu- ja näiteringi.

Põhikooli 2021. aasta eelarve on kokku 598 554 eurot, sellest valla vahendeid 243 441 ja riigivahendeid 355 113 eurot.

0921204 Türi Põhikool

Valla suurimas põhikoolis õpib 10. novembri seisuga 484 õpilast. Klassikomplekte on 33, nendest tavaklasse 27, 1 õpiraskustega õpilaste klass, 2 lihtsustatud õppekaval olevate õpilaste klassi, 3 väikeklassi. 2 õpilast on koduõppel ja 2 on üksühele õppel.

Koolis on I kooliastmes 15 huviringi, II kooliastmes 13 huviringi.

2020. aasta sügisel valmis uus koolihoone, sellepärast on majanduskulude planeerimine natukene keeruline ning majanduskulud vaadatakse suvel üle ning korrigeeritakse vastavalt vajadusele.

Kooli 2021. aasta eelarve on 1 919 176 eurot, sellest valla vahendeid tegevuskuludeks 732 116 eurot ja riigivahendeid 1 187 060 eurot.

0921205 Türi Kevade Kool

Türi Kevade Kool on üldhariduskool (kuni 2019 aasta lõpuni kandis nime Türi Toimetulekukool), mis loob võimalused põhihariduse omandamiseks ja koolikohustuse täitmiseks intellektipuudega õpilastele, kes nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad toimetuleku- või hooldusõppes, võimalus on õppida ka lihtsustatud õppekaval.

Kooli põhieesmärgiks on anda haridusliku erivajadusega lapsele motiveerivat, jõukohast ja arendavat õpet, muutes lapse eeldused võimeteks ja võimalusteks. Nõustada koolieelseid lasteasutusi hariduslike erivajadustega laste arengu suunamisel.

Koolis õpib 10. novembri seisuga 10 haridusliku erivajadusega õpilast 4 liitklassis– kolme klassi õpilased õpivad toimetuleku õppekava alusel ja ühe klassi õpilased hooldusõppe õppekava järgi.

Koolil on 13-kohaline õpilaskodu, mille teenuseid kasutab 10 last. Õpilaskodu kohtadest 10 on riiklikult finantseeritavad ja nende eest saab kooli pidaja riigilt toetust iga lapse kohta. Õpilaskodu tegutseb ka pikapäevarühmana kõigile õpilastele. 2021. aastal on kavas uute teenustena käivitada kooli juures lapsehoiuteenus (eeskätt puuetega lastele) ja turvakoduteenus.

Kooli 2021. aasta eelarve on 227 555 eurot, sellest valla vahendeid 77 560 eurot ja riigivahendeid 149 995 eurot.

0921206 Käru Põhikool

Käru Põhikooli majas on lasteaed ja 9-klassiline põhikool. Koolis õppis 10. novembri seisuga 50 õpilast.

2020/2021. õppeaastal on Käru Põhikoolis huviringe 12.

Logopeedilise abi nimekirjas on prognoositavalt 16 kooliõpilast ja 15 lasteaialast, logopeedilist õpiabi vajaks 3 õpilast. Sotsiaalpedagoog tegeleb regulaarselt 2-15 õpilase ja 5 lapsevanemaga kooli osast, lasteaialaste abivajadus on kaardistamisel. Pikapäevarühma nimekirja kinnitatakse umbes 18 õpilast.

Suurepärane on see, et kool sai eelmisel õppeaastal psühholoogiteenust kasutada. Kool vajab seda teenust ka edaspidi. Psühholoogi jätkuvast vajalikkusest annab aimu see, et murede ja õpiraskustega laste käekäik ja õpitulemused on muutunud paremaks, nii kooli kui lasteaia õpetajad oskavad paremini märgata abivajajaid ning kasutada koostöös psühholoogiga õpilastele sobivaid individuaalseid töövõtteid.

Kooli 2021. aasta eelarve on 369 131 eurot, sellest valla vahendeid 139 254 eurot ja riigivahendeid 229 877 eurot.

0921207 Väätsa Põhikool

Väätsa Põhikoolis õpib 10. novembri seisuga 149 õpilast. Koolihoone on rekonstrueeritud nn „targaks majaks“. Heal tasemel on IKT kasutamine õppetöös. Kavas on kooli arendada innovaatilise õpikeskkonnaga kogukonda kaasavaks kooliks. Väätsa Põhikooli eesmärgiks on pakkuda õpilastele koos põhiharidusega kaasaegsete tehnoloogiliste lahenduste baasilt süvendatud teadmisi infotehnoloogia kasutamise ja taastuvenergia käitlemise valdkonnas igas kooliastmes. Samuti on oluline igapäevase õppetöö sidumine ettevõtlikkusega. Eesmärgi saavutamiseks on lähiaastatel rõhk kooli õppekava ja sisu muutmisel, õpetajate koolitustel ja IKT ja loodusteaduste alaste õppevahendite baasi uuendamisel.

Kooli 2021. aasta eelarve on 579 757 eurot, sellest valla vahendeid 192 038 eurot ja riigivahendeid 387 719 eurot.

09213 Gümnaasiumid

0921301 Türi Ühisgümnaasium

Türi Ühisgümnaasiumis õpib 10. novembri 2020 seisuga 153 õpilast. Statsionaarses õppes on õpilasi 136, moodustatud on kuus klassikomplekti. Mittestatsionaarses õppes on kokku 17 õpilast.

Ühisgümnaasiumi peamine eesmärk on olla kogukonnale avatud ja toimetada kogukonnakoolina. Ühisgümnaasium korraldab vallarahvale erinevaid ettevõtmisi, osaleb Türi valla ja linna olulisemate kultuurisündmuste korraldamises, kaasab pidevalt lasteaialapsi kooli tegevustesse. Läbi projektitöö kasutatakse lisavõimalusi erinevate õppetööd toetavate tegevuste läbiviimiseks ja rahaliste vahendite hankimiseks, näiteks laagrid, õppereisid jne. Kool on eestvedajaks valla

koolide ja õpetajate koostöö korraldamises. Ühistegevuste läbiviimiseks pakutakse alati oma maja kasutusvõimalusi.

Sügisel 2020 kolis majast välja Türi Põhikool ning aastast 2021 peaks majas alustama tööd loomemaja, mis on Türi Noortekeskuse üks tegevusvaldkondadest.

Kooli 2021. aasta eelarve on 681 811 eurot, sellest valla vahendeid 248 801 eurot ja riigivahendeid 433 010 eurot.

0921302 Osalus teiste omavalitsuste gümnaasiumide kuludes

2021. aasta eelarves on 50 000 eurot tegevuskulu teiste gümnaasiumide kulu katmiseks.

Väljaspool Türi valda omandab gümnaasiumiharidust kokku 108 õpilast, nendest riigikoolides 38 ja erakoolides 1 õpilane. Riigikoolides õppivate õpilaste eest vald kohatasu tasuma ei pea.

Tabel 27 Õpilased teistes gümnaasiumides

Maakond	vald/linn	õpilasi
Harju	Tallinn	14
Ida-Viru	Kohtla-Järve linn	1
Jõgeva	Jõgeva	1
	Põltsamaa	1
Järva	Paide linn	46
Lääne	Lääne-Nigula	3
Lääne-Viru	Tapa	1
Pärnu	Pärnu linn	5
Rapla	Rapla	5
Saare	Saaremaa	1
Tartu	Nõo	5
	Tartu linn	10
Viljandi	Viljandi linn	10
	Põhja-Sakala	3
Võru	Antsla	1
	Võru	1
KOKKU		108

09510 Huviharidus

0951001 Osalemine huvihariduse kuludes

Riigieelarvest eraldatakse vastavalt noorsootööseadusele kohalikele omavalitsustele raha huvihariduse- ja huvitegevuse arendamiseks ja mitmekesistamiseks. Eraldatud raha kasutamise eelduseks on vallavolikogu poolt kinnitatud tegevuskava. Tegevuskava kaardistab kitsaskohad ja pakub neile lahendused. Eraldatud vahendeid võib kasutada vaid tegevuskavas toodud kitsaskohtade lahendamiseks.

Riigipoolsed vahendid on 207 000 eurot, mis jagatakse vastavalt esitatud taotlustele vallavalitsuse korraldusega peale eelarve vastuvõtmist (riigi eraldus on hetkel eelduslik)

Vallapoolsed vahendid on 2020. aastaks 30 000 eurot, mille eest tasutakse teiste kohalike omavalitsuse huvikoolides osalemine ning sõidukulud.

0951002 Türi Muusikakool

Türi Muusikakool on huvikoolina tegutsev muusikakool, mille tegevuse eesmärk on anda muusikalist haridust lähtuvalt kooli õppekavadest ja valmistada õppureid ette professionaalse muusikahariduse õppeks. Kooli õppekavad on registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis.

Koolis õpib 1.novembri seisuga 143 õpilast, neist eelkoolis 12, pilliõpetusosakonnas 81 ja vaba õppekavaga osakonnas 50 (sh 8 täiskasvanut) klaveri, viiuli, tšello, kitarr, basskitarr, akordion, kandle, harf, flöödi, plokkflöödi, klarneti, saksofoni, trompeti, trombooni, altsarve, metsasarve ja löökpillide huvialadel.

Uued huvialad on kromaatileine kontsertkannel, mille õpetamisega alustati 2019/2020. õppeaastal ja Eestis väga unikaalne pill - harf, millega alustati käesoleval õppeaastal. Jätakuvalt on õpilastel suur huvi orkestrites ja ansamblites mängimise vastu. Edukalt käib koos noorema ja vanema astme keelpilliorkester ning MINI-SÜMF, jooksvalt moodustatakse erinevaid ansambleid seoses esinemistega mitmetel üritustel. Koosmäng on pilliõpetusosakonnas orkestripillidele kohustuslik alates 2. klassist.

Õppekavavälise õppe populaarsus läheb tõusuteed nii pillide valiku, kui õppijate arvu mõttes ja tunde võetakse klaveri, kitarr, harf, löökpillide, viiuli huvialal ning solfedžo aines. Et hoida kooli nähtava ja atraktiivsena, on viidud läbi erinevaid projekte – keelpille tutvustav projekt „4 pillikeelt“, vaskpuhkpillide projekt „3 ventiili“. 2021. aastal plaanitakse alustada klaveriprojektiga „Vahvad klahvid“, et tekitada suuremat huvi klaveri õppimise vastu.

Kooli õpilased on aktiivsed ja edukad riigisisestel ning rahvusvahelistel konkurssidel osalejad. See kõik näitab, et kool oma avatuses kõigile, sõltumata vanusest ja muusikalisest ettevalmistusest, liigub ja areneb õiges suunas.

09600 Õpilasveo eriliinid

Tegevusala jaguneb Türi Vallavalitsuse ja Türi Halduse vahel.

Vallavalitsus viib iga aasta kevadel läbi hanke õpilastranspordi korraldamiseks vastavalt volikogu kehtestatud korrale. Vallavalitsus korraldab õpilastranspordi neile õpilastele, kellel ei ole võimalik kooli ja koolist koju saada ühistranspordiga või jalgsi. Selleks kogutakse andmed õpilaste vanematelt ning iga-aastane hange pannakse kokku vastavalt sellele, kus lapsed elavad ja millisesse õppeasutusse peavad jõudma. 2020/2021. õppeaastal teenindab läbi hanke leitud vedaja neljal liinil (kolm endisel Türi valla territooriumil, üks Väätsa territooriumil).

Lisaks kompenseeritakse sellelt eelarverealet isikliku sõiduautoga tehtud kulu neile vanematele, kelle lastel ei ole võimalik saada kooli ja koolist koju ei ühistranspordi ega valla korraldatud õpilasliinidega.

Türi Halduse tegevusala all kajastatakse Kärü piirkonna õpilasveo bussi majanduskulu, õpilasveo bussijuhti personalikulu.

Õpilasliinide eelarve 2021. aastal on 137 545 eurot, sellest vallavalitsus 115 000 eurot ning Türi Haldus 22 545 eurot.

09601 Koolitoit

Toitlustamise kulud Türi valla koolides.

Eelarve 2021. aastal on 405 820 eurot, sellest riigivahendid 185 150 eurot (õpilaste arv* 1 euro*175 koolipäeva) ja vallavahendid 220 670 eurot. Koolitoidule lisanduvad aasta jooksul sihtotstarbelised laekumised PRIA'lt (koolipiim ja koolipuuviili).

Tabel 28 Koolitoit jagunemine koolide vahel

Kooli nimetus	Riik*	vald	kokku
Käru Põhikool	8 750,00	19 148,00	27 898,00
Laupa Põhikool	20 825,00	31 425,00	52 250,00
Retla-Kabala Kool	17 325,00	45 028,00	62 353,00
Türi Põhikool	85 750,00	50 450,00	136 200,00
Türi Ühisgümnaasium	24 500,00	40 280,00	64 780,00
Türi Kevade Kool	1 925,00	12 124,00	14 049,00
Väätsa Põhikool	26 075,00	22 215,00	48 290,00
KOKKU	185 150,00	220 670,00	405 820,00

*riigivahendid on eelduslikud kuni kinnitamiseni vabariigi valitsuse poolt.

09602 Öömaja

Türi vallas on õpilaskodud Retla-Kabala Kooli ja Türi Kevade Kooli juures ning vald tasub õpilaskodu kulud. Öömajaga seotud kuludeks loetakse öömaja andmisega kaasnevaid personali-, ühiselamute- ja õpilaskodude ülalpidamiskulusid. Kokku kahe kooli peale moodustavad valla kulutused õpilaskodudele 127 056 eurot, sellest 67 565 Retla-Kabala Kool ja 59 491 Türi Kevade Kool.

09800 Muu haridus

Tegevuskulu 2021. aasta eelarve on 25 000 eurot, mis on Türi Vallavolikogu määruse alusel makstavad õppetoetused, koolitusseminarid ja infopäevad valla haridusjuhtidele, haridustöötajate tunnustamine (üritus ja hariduspreemiad), kooliaasta alustamise ürituste kulu, haridusvaldkonna ürituste korraldamine, sh projektide omaosaluse tagamine, parimate koolilõpetajate vastuvõtu kulu ning toetus sihtasutusele Kesk-Eesti õppe- ja kompetentsuskeskus jms.

6.9. Sotsiaalne kaitse

Tabel 29 Sotsiaalne kaitse 2019 – 2021

Kohaliku omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada sotsiaalteenuste osutamist, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist ja eakate hoolekannet. Sotsiaalhoolekande seaduses on määratletud kohalikule omavalitsusele kohustuslikud sotsiaalteenused ning sotsiaalhoolekande põhimõtted.

Sotsiaalhoolekandelise abi andmisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest ja eelistatakse abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja isiku suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt. Sotsiaalteenuse osutaja peab sotsiaalteenuse osutamisel lähtuma üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtetest: isikukesksus, teenuse võimestav iseloom, tulemustele orienteeritus, vajaduspõhine lähenemine, terviklik lähenemine, isiku õiguste kaitse, kaasamine, töötaja pädevus ja eetika ning organisatsiooni hea töökorraldus ja kvaliteetne juhtimine.

Kohalik omavalitsusüksus võib määrata ja maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsusüksuse eelarvest kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud tingimustel ja korras. Riigieelarvest eraldatakse kohalikule omavalitsusele vahendid üksi elavatele isikutele ja perekondadele puuduse korral sotsiaaltoetuste maksmiseks lähtuvalt Riigikogu kehtestatud toimetulekupiirist ja sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud toimetulekutoetuse maksmise tingimustest. Samuti antakse vallale sihtotstarbelist toetust teenuste pakkumiseks raske- ja sügava puudega lastele, asendus- ja järelhoolduse tagamiseks ning matusetoetuse maksmiseks.

Türi Vallavolikogu 26. novembri 2020 määrusega nr 14 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/405072019066>) sätestatakse Türi valla eelarvesse sotsiaaltoetuste maksmiseks planeeritud rahaliste vahendite kasutamise alused ning sotsiaaltoetuste taotlemise ja maksmise kord. Määruse alusel makstavate sotsiaaltoetuste eesmärk on toetada ja soodustada isiku või tema perekonna toimetulekut või kompenseerida taotlejale osutatud ravi- või sotsiaalteenuste kulu. Toetust võib taotleda füüsiline isik, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on Türi vallas, samuti isik, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel ei ole Türi vallas, kuid kes tegelikult viibib või elab alaliselt Türi valla haldusterritooriumil ning kellele vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele tuleb osutada vältimatut sotsiaalabi.

Määrusega sätestatakse sünnitoetuse, kooli alustamise toetuse, eakate sünnipäevatoetuse, matusetoetuse, ravimikulu hüvitamise ja abivahendi soetamise toetuse, riiklike dokumentide vormistamise toetuse, laste toitlustamise ja lasteaia osalustasu hüvitamise toetuse, lastega peredele teenuste osutamist tagava toetuse, sotsiaalse ja psühholoogilise nõustamisteenuse osutamise toetuse, raske majandusliku olukorra puhul makstava toetuse, isikliku abistaja toetuse, üldhooldusteenuse tagamise toetuse, puudega isiku eluruumi kohandamise toetuse, raske ja sügava puudega isiku hooldajatoetuse maksmiseks planeeritud vahendite kasutamise alused, taotlemise ja maksmise kord.

10120 Puuetega inimeste hoolekandeesutused

1012001 Türi Päevakeskus

Türi Päevakeskus on Türi valla munitsipaalasutusena tegutsev päevane hoolekandeesutus, mille ülesandeks on vaimse puudega või psüühiliste erivajadustega inimeste ettevalmistamine iseseisvaks eluks, osalemiseks ühiskonnaelus ja lihtsamate tööde tegemiseks. Samuti nende inimeste elukvaliteedi parandamine ja võimaluste loomine vaimse puudega inimeste tööhõiveks. Türi Päevakeskuses pakutakse klientidele igapäevaelu- ja toetatud elamise teenust. Türi Päevakeskuse igapäevaelu toetamise teenusel on 2020. a novembri seisuga 40 klienti ja toetatud elamise teenusel 19 klienti. Teistest omavalitsustest on 2 klienti- Paide linnast.

2021. aastal laekub Sotsiaalkindlustusametilt prognoositavalt (klientide liikumise tõttu) igapäevaelu toetamise teenuse eest 68 820,00 eurot (37 klienti x 155,00 eurot x 12 kuud) ja toetatud elamise teenuse eest 45 696,00 eurot (17 klienti x 224,00 eurot x 12 kuud), kokku 114 516 eurot.

2020. aastal tehti Sotsiaalkindlustusametile taotlus igapäevaelu toetamine ja päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamiseks kokku 12 kliendile. Teenus on suunatud kodus elavatele raske või sügava intellektipuudega täisealistele, kes vajavad igapäevaeluga toimetulekul pidevat kõrvalabi, hooldust ja järelevalvet.

2020. aasta seisuga on Türi Päevakeskusel õigus pakkuda teenust 50-le igapäevaelu toetamise teenuse, 12-le päeva- ja nädalahoiuteenuse ning 30-le toetatud elamise teenuse kliendile.

Eelarve 2021. aastal on 130 716 eurot, sellest riigipoolne rahastus 114 516 ning valla poolne rahastus 16 200 eurot, millega kaetakse ruumide majandmiskulud

10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse

Tegevusalal on vahendeid 274 638 eurot, sellest vallapoolne osalus on 236 638 eurot ja riigi vahendid 38 000 eurot. Riigi vahendid on ette nähtud raske- ja sügava puudega lastele teenuste osutamiseks. Valla osaluses sisaldub projekti „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“ (projekt nr 0445) 2021. aastaks planeeritud kulu 146 124

eurot (2020. aastasse oli selle projekti kuludest planeeritud 23 514 eurot). Antud eelarveraal kajastatakse sotsiaalse kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste hüvitisena puudega inimestele st inimestele, kelle anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega, tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.

Peamiselt kaetakse selle eelarveartikli alt täiskasvanud puudega inimese isikliku abistaja toetused, hooldajatoetus ja sellelt makstav sotsiaalmaks, tugiisiku- ja raske- ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus ja puudega inimeste sotsiaaltranspordi kulud. Samuti mitmesugused teenused puuetega inimestele, võimaldamaks neil osa võtta vabaaja - ja kultuuritegevustest, töötada ja osaleda ühiskondlikus elus.

10200 Eakate sotsiaalhoolekandenasutused

1020001 AS Käru Hooldusravi Keskus

Eelarve on 2020. aastal 1 500 eurot asutuse tegevuskulude katteks – maamaks, juhatuse liikme tasu, raamatupidamine ning auditeerimine.

1020002 Väätsa eakate kodu

Väätsa eakate kodu hoone on loodud Eesti-Šveitsi koostööprogrammi raames eesmärgiga suurendada avalike hoonete energiatõhusust. Eakate kodu avati 2015. aasta juuni kuus.

Kohti on 40 kliendile. Keskmiselt prognoosime inimesi aastaringselt 38. 6. detsembri seisuga on 2020. aasta keskmine täituvus 37,7 inimest. (Täituvus oleks suurem, kuid eriolukorra ajal ei tohtinud kliente juurde võtta). Aasta keskmisena on kohti täidetud 38,7, kuna üks klient kasutab tuba üksinda ja maksab ka kõrgemat kohatasu. Hooldekodu kohatasu kaheses toas kuni 31. märtsini 2020 on 785 eurot kuus, alates 1. aprillist 2020 on 855 eurot. Türi valla elanikele on kohatasu soodsam, ehk 820 eurot kuus. Hinnale lisandub ravimite kulu. 06. detsembri 2020 seisuga on Väätsa eakate kodus 21 Türi valla inimest, kellest 8 eest tasub vajaduspõhiselt Türi vald.

06. detsembri 2020 seisuga on 39 inimest, aga täidetud 41 kohta, sest kaks inimest on üksinda toas.

Eelarve 2021. aastal on 402 192 eurot.

1020003 Osalemine sotsiaalhoolekande asutustes

Eakate sotsiaalhoolekandenasutustega seotud tegevuskulu on 2021. aasta eelarves kokku 195 000 eurot. Siin kajastub väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse tagamiseks makstav toetus. Valla ülesanne on maksta vastavat toetust lähtudes printsiibist, et sotsiaalteenuse eest võetava tasu suurus ei tohi olla teenuse saamise takistuseks.

2021. aastast kajastub siin ka vallale kuuluvas Väätsa eakate kodus teenust saavatele valla elanikele varasemalt tasu vähendamise kaudu tehtud vajaduspõhine soodustus.

10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse

Tegevuskulu 2021. aasta eelarves on kokku 125 000 eurot. Antud eelarveraal kajastatakse sotsiaalse kaitse pakkumist mitterahaliste toetustena vanadusega seotud riskide vastu, samuti isiku enda või tema perekonna toimetulekuraskuste korral. Põhiliselt on tegevusalal kajastatud koduteenuse ja lõimitud sotsiaalteenuse kulu sh teenust osutavate töötajate tööjõukulud, samuti transporditeenuse osutamine.

10400 Asendus- ja järelhooldus

Tegevuskulud 2021. aastal on 400 000 eurot (prognoositud summa), mis on riik eraldanud 2021. aastal ning 2020. aasta kasutamata riigivahendid (selguvad märtsis 2021). Vahendid on eestkostel olevate laste eest, kes viibivad asendushooldusteenusel. Türi vallas on 2020. a 1. detsembri seisuga 19 last, kes on kas perest eraldatud või on vanemate hooldusõigus peatatud, piiratud või ära võetud. Neist perekodus saab asendushooldusteenust 8 last, asenduskodus 8 ja järelhooldusel on 3 noort. Samal tegevusalal kajastatakse ka asendus- ja järelhooldusteenuse korraldamisega seotud kulud.

10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse

Tegevusalal on 2021. aastaks planeeritud 140 000 eurot, millest toetatakse peredele ja lastele nõustamisteenuse pakkumist, makstakse sünnitoetust ja kooli alustamise toetust. Tegevusalal on vallavahendeid 100 000 eurot ning alates eelmisest aastast on sellel tegevusalal riigipoolne matusetootus – 40 000 eurot (prognoositud number), millest kaetakse ka valla poolt korraldatud matuste kulud.

10600 Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele

Vahendeid on kokku 144 555 eurot. Türi valla 2021. aasta eelarves kajastatakse sellel real Särevere alevikus asuva sotsiaalmaja (Mäe tn 6), Türi linnas asuvate sotsiaalmajade (Mehaanika tn 1 ja 3, Viljandi tn 19 ja 30 ning Tallinna tn 33) ning Kärü alevikus ja Väätsa alevikus asuvate sotsiaaleluruumide ülalpidamiskulud. Kulud jagunevad Türi Halduse (139 555 eurot) ja Türi Vallavalitsuse vahel (5 000 eurot).

10701 Riiklik toimetulekutoetus

Vahendeid kokku 220 000 eurot (oletuslik number), sellest riigipoolsed 2021. aasta vahendid 220 000 eurot ning 2020. aasta kasutamata vahendid, mis selguvad 2021. aasta märtsikuus.

2021. aastal on esimesele või ainsale leibkonnaliikmele toimetulekupiiri suurus 150 eurot, igale järgnevale täisealisele liikmele 120 eurot ja igale alaealisele 180 eurot. See on summa, mis pärast eluasemekulude katmist peab inimesele kätte jääma muude kulutuste jaoks. Toimetulekutoetus on riigi rahaline abi, mille eesmärk on toetada iseseisvat toimetulekut ning leevendada inimeste ja perekondade materiaalsel puudusel. Toetust on õigus saada neil leibkondadel, kelle kuu netosissetulek pärast eluasemekulude maha arvamist jääb alla kehtestatud toimetulekupiiri. 2020. aastal maksti Türi vallas toimetulekutoetust igas kuus 66 – 75-le perele.

10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse

Valla poolne kulu kokku on 30 000 eurot. Antud eelarveraal kajastatakse sotsiaalse kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste hüvitisena inimestele, kes on sotsiaalselt tõrjutud või kellel on risk saada sotsiaalselt tõrjutuks (nagu isikud, kes on vaesed, madala sissetulekuga, immigrandid, pagulased, alkoholi ja muude ainete kuritarvitajad, vägivalda ohvrid jne). Tegevusalal on kajastatud toetused ravikulude hüvitamiseks ja abivahendi soetamiseks, toetus riiklike dokumentide soetamiseks, toetused raske majandusliku olukorra puhul ning vältimatu sotsiaalabi kulud. Sellel tegevusalal kajastatakse samuti Türi valla makstav eakate sünnipäevatoetus ning valla poolne toetus Järvamaa Toidupangale 800 eurot.

10900 Muu sotsiaalne kaitse

Tegevuskulu kokku on 41 572 eurot. Antud eelarveraal kajastatakse sotsiaalkaitse alaste tegevuste haldamine nagu üldise sotsiaalkaitse poliitika, plaanide, programmide koostamine ja haldamine, sotsiaalkaitse pakkumiseks vajalike õigusaktide ja standardite ettevalmistamine ja rakendamine, sotsiaalkaitse alase informatsiooni kogumine ja levitamine. Siia kuuluvad sotsiaalse kaitse pakkumine rahaliste ja mitterahaliste hüvitistena juhtudel, mis ei ole klassifitseeritavad eelpool. Antud eelarverealet kaetakse muu sotsiaalkaitse haldusega ja ürituste korraldamisega seotud kulu ning muu sotsiaalse kaitse osutamisega seotud kulu.

2021. aastal on tegevusalas kajastatud projekti „Inimesekeskne hoolekande-ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudel“ (projekt 0444) kulud summas 11 572.

7. Finantsnäitajad

7.1. Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem on 503 514 eurot.

7.2. Eelarve tasakaal

Eelarve on tasakaalus.

7.3. Netovõlakoormuse arvutused

Arvestatud on hetkel ainult kohaliku omavalitsuse andmetega, sest majandusaasta aruandeid ei ole veel esitatud ning andmed puuduvad.

Tabel 29 Netovõlakoormus 2019-2021. aastatel

Türi Vallavalitsus	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve
Netovõlakoormus (eurodes)	7 371 316	12 595 251	11 829 537
Netovõlakoormus (%)	42,1	72,6	69,8
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	10 501 577,51	17 344 504	15 025 140
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,00	100,00	88,7
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 130 261,56	4 749 253	3 195 603

8. Võrdlus eelarvestrateegiaga

Võrdlustabelid tehakse eelarve 3. lugemiseks.

Tabel 30 Võrdlus eelarvestrateegiaga tulud

Tabel 31 Võrdlus eelarvestrateegiaga põhitegevuse kulud

Tabel 32 Võrdlus eelarvestrateegiaga investeerimistegevus

9. Lisad

9.1. Türi valla kohustuste tagasimaksed aastate ja laenude lõikes

aasta	SEB	SWED	SWED	SWED	SEB	SEB	Danske	Danske	Danske	Kik	SWED	SWED	SEB	Danske	Danske	SWED	Kokku
	L32	L31	L30	L29	L21	L15	L16	L17	L18	L13	L22	L23	L25	L26	L27	L28	
2021	55 847	313 636,44	436 363,68	207 244,14	73 030,60	33 135,84	41 666,62	48871,08	55 077,00	85 494,00	21 042,23	63 131,38	12 104,40	49 791,00	40 149,00	24 073,60	1 560 658,01
2022	340 944	313 636,44	436 363,68	209 270,80	73 639,49	33 135,84	0,00	48871,08	55 077,00	85 494,00	21 282,14	64 162,52	12 104,40	49 791,00	40 149,00	24 417,61	1 808 339,00
2023	340 944	313 636,44	436 363,68	211 316,95	74 253,03	33 135,84	0,00	48871,08	55 077,00	85 494,00	21 524,99	43 356,26	12 104,40	26 732,23	40 149,00	24 766,80	1 767 725,70
2024	340 944	313 636,44	436 363,68	213 354,80	74 859,93	5 522,30	0,00	48870,54	55 077,00	85 494,00	0,00	0,00	12 104,40	0,00	40 149,00	25 118,08	1 651 494,17
2025	340 944	313 636,44	436 363,68	213 354,80	74 859,93	0,00	0,00	0,00	55 077,00	85 494,00	0,00	0,00	12 104,40	0,00	15 668,43	25 118,08	1 572 620,76
2026-29	680 377	1 881 817,80	872 727,04	661 236,01	159 981,18	0,00	0,00	0,00	55 076,25	341 976,00	0,00	0,00	20 173,50	0,00	0,00	17 586,53	4 690 951,31
Kokku	2 100 000	3 450 000,00	3 054 545,44	1 715 777,50	530 624,16	104 929,82	41 666,62	195 483,78	330 461,25	769 446,00	63 849,36	170 650,16	80 695,50	126 314,23	176 264,43	141 080,70	13 051 788,95
Tähtaeg	15.10.2027	23.04.2025	31.12.2027	28.12.2028	31.12.2027	31.01.2024	31.07.2021	01.12.2024	31.12.2026	27.08.2029	20.12.2023	15.08.2023	18.08.2027	25.06.2023	17.04.2025	13.09.2026	
% panga	0,990	1,360	1,000	0,960	0,819	1,000	0,900	0,750	0,950	1,000	1,179	1,600	1,130	0,968	0,840	1,400	

Laenud:

- ✓ L13, L15-L18, L21 endise Türi valla laenud;
- ✓ L22 ja L 23 endise Käru valla laenud;
- ✓ L24-L28 endise Väätsa valla laenud
- ✓ L29 ja L30 2018. ja 2019. aastal võetud Türi valla laen
- ✓ L31 ja L32 on 2020. aastal võetud Türi valla laen

9.2 Allasutuste omatulud

Valla hallatav asutus	omatulu plaan 2020	320	322020	322040	3220	3221	3222	3224	3225	3229	3230	3233	KOKKU
Türi Vallavalitsus	291 500,00	10 000			265 000					6 500	6 000	4 000	291 500,00
Türi Lasteaed	172 284,00		106 054,00	66 230,00	172 284,00								172 284,00
Laupa Põhikool	7 658,00			7 458,00	7 458,00							200	7 658,00
Retla-Kabala Kool, lasteaed	24 835,00		11 932,00	12 903,00	24 835,00								24 835,00
Retla - Kabala Kool, kool	4 660,00			4 500,00	4 500,00							160	4 660,00
Türi Põhikool	4 000,00			3 000,00	3 000,00							1 000	4 000,00
Türi Ühisgümnaasium	9 000,00			7 000,00	7 000,00							2 000	9 000,00
Türi Kevade Kool	3 000,00			1 000,00	1 000,00							2 000	3 000,00
Türi Muusikakool	25 135,00				25 135,00								25 135,00
Türi Noortekeskus	3 400,00											3 400	3 400,00
Türi Raamatukogu	1 000,00					1 000							1 000,00
Türi Kultuurikeskus	63 000,00					35 000	1 000					27 000	63 000,00
Türi Muuseum	4 500,00					1 500						3 000	4 500,00
Türi Päevakeskus	114 516,00							114 516					114 516,00
Türi Kommunaalasutus	150 000,00											150 000	150 000,00
Türi Haldus	200 000,00								150 000			50 000	200 000,00
Väätša Eakate Kodu	445 080,00							445 080					445 080,00
Väätša Tervisekompleks	0,00												0,00
Väätša lasteaed	33 733,00		20 090	13 643	33 733								33 733,00
Väätša Põhikool	5 600,00			4 100	4 100							1 500	5 600,00
Käru Põhikool lasteaed	11 235,00		6 106	5 129	11 235								11 235,00
Käru Põhikool, kool	1 200,00			1 200	1 200								1 200,00
TULUD KOKKU	1 575 336,00	10 000,00	144 182,00	126 163,00	560 480,00	37 500,00	1 000,00	559 596,00	150 000,00	6 500,00	6 000,00	244 260,00	1 575 336,00